

3500 röster på nätet

om besvärliga läsare och tidningar med kontrollbehov

Moa Andersson
David Skansholm
Martin Stensrud

Journalistprogrammet

JMG: Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
Göteborgs universitet

Tredje terminen, HT 2009

Ledare:	Vad tycker svenska folket - egentligen?	3
Teori: Yttrandefrihet:	Artikelkommentarer ett känsligt område i yttrandefriheten	4
Teori: Teknik:	Från insändare till nyhetstips	6
Exempel:	Best of the Artikelkommentarer	7
Resultatredovisning:	Så ser läsarnas kommentarer ut: Vi redovisar tidning för tidning	8
Intervju: Kommentator:	Anton, 27, tar debatten mot Sverigedemokraterna	13
Intervju: Kommentator:	Inger står för vad hon tycker	14
Intervju: IS:	Här modereras läsarnas kommentarer	15
Enkätundersökning:	Vad tycker tidningarna?	16
Krönika:	Vem vaktar väktaren?	22
Intervju Moderator:	Sydsvenskan modererar själva	23
Intervju GP:	Främlingsfriheten känns inte igen	24
Intervju SvD:	"V förbehåller oss rätten att ta bort vad vi vill"	25
Exempel:	Vem varé som kommentera?	26
Teori: Yttrandefrihet:	Är det rätt av tidningarna att begränsa läsarnas yttrandefrihet?	28
Intervju: Forskare:	"Nästan allt som kommit från internet attraherar unga"	30
Slutdiskussion:	Sista tankarna och slutdiskussionen	31
Debatt:	Främlingsfientliga kommentarer undanbeds - till vilket pris som helst?	33

Ledare

Vad tycker svenska folket - egentligen?

JAG HAR OFTA följt debatterna bland läsarkommentarerna på framförallt Expressen och Aftonbladet, speciellt när de handlar om ämnen jag bryr mig om. Ibland känner jag att jag kanske borde låta bli, debatten är ofta hätsk med åsikter långt ute på högerkanten.

DET VAR DETTA vi kom att tänka på när vi spånade om ämnen för magasinet. Artikelkommentarerna med de polariserade åsikterna. Ett ämne som väckt mycket starka känslor är invandring och mångkultur. Vi bestämde oss för att granska kommentarerna runt detta ämne, dels för att ha en avgränsning och dels för att det är just ett sådant ämne som väcker starka känslor. Vi ville undersöka hur diskussionerna såg ut och hur stort stödet respektive motståndet var till invandring bland de som kommenterar tidningsartiklar. När man läser känns det som att motståndet är större där än vad jag märker av i min egen vardag – hur kommer det sig? En fråga som kom när jag läste igenom min del på strax över tusen kommentarer var om detta var representativt eller om personer på högerkanten oftare kommenterar artiklar än andra. Det kändes viktigt att kolla om artikelkommentarerna ger en missvisande bild av svenskarnas syn på invandring, bland annat eftersom det då och då kommer kommentarer i stil med ”om det ser ut såhär på Expressens forum, hur kommer riksdagen då att se ut efter valet 2010?”. Är artikelkommentarerna hela svenska folkets röst, eller är det Sverigedemokraternas röst? Varför är det i så fall just de som kommenterar och inte lika många som röstar på riksdagspartierna? Dessutom

undersökte vi hur sansad tonen var i kommentarerna, om det var argument för eller emot invandring som framfördes på ett sansat sätt eller om det var svordomar och rena påhopp. När det gäller det senare får man inte en helt klar bild över antalet ”aggressiva” inkomna kommentarer då moderatorerna tar bort inlägg som bland annat bryter mot lagen eller inte håller god ton.

ARTIKELKOMMENTARER är ett av flera sätt att kunna framföra folkets röst i Internetvärlden, ett annat sätt är bloggar. Om åsikterna varit representativa för svenskarna hade politiker kunnat få en bra bild av vad folket tycker och tänker, men om det till stor del är Sverigedemokrater som

kommenterar blir det ganska missvisande. En klar fördel med artikelkommentarer jämfört med insändare är att betydligt fler kan få fram sina åsikter i kommentarerna – man kan inte fylla en hel tidning med insändare.

NÄR JAG HAR läst kommentarer till artiklar utanför vårt undersökningsområde, som alltså inte rör invandring och mångkultur, så märker jag att samma åsikter kommer fram där också trots att det inte alls har med artikeln att göra. Invandrarna blir på något vis skyldiga till att 80-åringar inte får färdtjänst och att 21-åringar vräks på grund av utebliven a-kassa. ”Vi har ju råd att ta hit massa ensamkommande flyktingbarn som lever på våra skattepengar” och ”det här är massinvandringens fel” heter det.

Frågeställningar

1. Hur ser diskussionen ut på olika nyhetssidor i kommentarerna?
2. Vilka åsikter kommer till tals?
3. Hur kommenteras det?
4. Skiljer sig nyhetssidor åt?
5. Hur ser tidningarna på kommentatorerna?
6. Hur ser tidningarna på kommentarsfunktionen?
7. Hur reglerar tidningarna kommentarerna?

Moa Andersson

Artikelkommentarer ett känsligt område i

Det har tidigare gjorts ett mindre antal studier av artikelkommentarer. Frågan är känslig för ansvariga utgivare, funktionen ses som nödvändig för moderna nättidningar men samtidigt finns en oro för personliga påhopp och läsarnas bristande kunskaper om de etiska kraven som ställs på dem när de medverkar i tidningen.

Kristian Lindquist: Artikelkommentarer

Kristian Lindquist, nyhetschef på SvD.se, skriver en bok om webbjournalistik som släpps i början av 2010 och kapitlet om läsarmedverkan har publicerats i förväg. Lindquist skriver att artikelkommentarer är en känsloladdad fråga inom journalistikåren. Skribenterna känner sig kränkta över påhopp i kommentarerna, tycker att kommentatorerna får en oförtjänt trovärdighet när de publiceras tillsammans med journalisters texter och en del har inställningen ”vem bryr sig om vad läsarna tycker”. Anonyma kommentarer är speciellt känsliga och registrering för de som vill kommentera är ett sätt att höja kvaliteten på diskussionerna och slippa personliga påhopp mot skribenter och läsare. Det är däremot krångligare och sajter med registrering har färre kommentarer än de utan registrering. Lindquist nämner några ämnen som sällan har kommentarsfunktion på grund av att debatterna lätt spårar ur: invandring, homosexuellas rättigheter, rasism och Israel-Palestina-konflikten. Som journalist finns däremot en del fördelar med kommentarsfunktionen. Faktafel påpekas snabbt bland kom-

mentarerna, om man inte ger cred till andra källor avslöjas det snabbt och man kan ofta få tips på nyheter. Modereringen av kommentarerna sköts på två olika sätt: förhandsmoderering eller efterhandsmoderering. Vid förhandsmoderering granskas kommentarerna innan de publiceras. Då är det den ansvarige utgivaren som ansvarar för innehållet som faller under yttrandefrihetsgrundlagen. Vid efterhandsmoderering granskas kommentarerna efter publicering och då är ansvarig utgivare inte ansvarig för innehållet. Då går inte innehållet under yttrandefrihetsgrundlagen utan under lagen om elektroniska anslagstavlor.

Annika Bergström: Användare i webbjournalistiken

Antologin Svensk höst (2009) bygger på SOM-institutets årliga frågeundersökningar och Annika Bergström på Institutionen för journalistik och masskommunikation på Göteborgs universitet har med hjälp av SOM-undersökningen från 2008 undersökt användare i webbjournalistiken. Vi tittar främst på siffrorna på de som bidragit med innehåll på nyhetssajter och synen på artikelkommentarer. 1% av de tillfrågade brukade någon gång i

veckan kommentera en nyhetsartikel, krönika eller journalistblogg och 8% har gjort det någon gång överhuvudtaget. Drygt 10% läser andras kommentarer till artiklar minst en gång i veckan. När det gäller könsuppdelningen så har 6% av de tillfrågade kvinnorna och 10% av de tillfrågade männen någon gång kommenterat en artikel, krönika eller journalistblogg. Det är mest yngre som kommenterar, av 15-29-åringarna är det 17% som kommenterat medan det är 7-8% av vuxna 30-64 år och endast 2% av de tillfrågade som är 65-85 år. Av de som läser artikelkommentarer tycker 54% att kommentarerna är mycket eller ganska viktiga och 42% tycker att de inte är viktiga (kolla upp siffrorna med Annika).

Karin Bergstrand: DET TYCKS

Karin Bergstrand på Institutionen för journalistik och masskommunikation på Göteborgs universitet gjorde under hösten 2008 studien ”DET TYCKS finnas en del att tycka till om”, en kvantitativ innehållsanalys av läsarkommentarer i fem nättidningar: Aftonbladet, Dagens Industri, Svenska Dagbladet, VästerbottensKuriren och Borås Tidning. Hon skriver att de ämnen som kommenteras mest är Ekonomi, Lokalt, Kultur och

yttrandefriheten

Nöje. Diskussion förekommer bland 44% av kommentarerna. 83% av kommentarerna knyter till ämnet i artikeln och när de saknar koppling till artikeln är det ofta diskussion mellan användare. Vissa kommenterar även debatten som går mellan användare och de flesta som gör det är missnöjda med den. Det är oftast debatter mellan personer som tycker sig ha goda kunskaper i ämnet och inte håller med varandra. Bergstrand skriver att det förekommer interaktiva åsiktsutbyten, det vill säga att personer väljer ut det som förstärker deras egna åsikter och ändrar inte sina värderingar. Ovanligt många anmärker på stavfel – både journalisters och andra kommentatorers. Ibland talar de också direkt till företag och makthavare men förväntar sig inte att få svar och Bergstrand ser det som ett sätt att få ut sin frustration. Kommentarsfälten är också en möjlighet för politiker att se vad folk tycker.

Ulrika Hedman: Löande logiskt lockbete

Ulrika Hedman på Institutionen för journalistik och masskommunikation på Göteborgs universitet gjorde under årsskiftet 2008/2009 en studie om läsarmedverkan i rapporten "Läsarmedverkan: Löande logiskt lockbete" från 2009. Hon skriver att nättidningar vill erbjuda läsare möjlighet att kommentera artiklar, men det finns stor oro hos ansvariga utgivare över innehållet i kommentarerna. 8 av 10 ansvariga utgivare menar att läsare saknar tillräcklig kunskap om de juridiska och etiska krav

som kan ställas på dem när de medverkar i tidningen. Det mesta modereras av den egna redaktionen, annars litar man på att läsare anmäler olämpliga kommentarer. Allt fler tar hjälp av modereringsföretag och Hedman skriver att det tyder på att ansvarig utgivare inte litar på att redaktionen har tillräcklig juridisk kunskap att hantera det användarskapade innehållet på rätt sätt. Läsarbidrag ses som viktigt för att kunna erbjuda en relevant produkt, men arbetet med kommentarerna stjälar tid från mer traditionellt redaktionellt arbete och många har uppfattningen att läsarnas medverkar uppfattas som något negativt av övriga redaktionsmedlemmar. Däremot är det en förutsättning för framgångsrika nättidningar att man låter läsarna bidra med innehåll och Hedman drar slutsatsen att det användarskapade innehållet är här för att stanna. Ulrika Hedman gjorde studien genom en webbenkät, samt frågor till webbanvariga och ansvariga utgivare. 83% av de tillfrågade tidningarna hade möjlighet till artikelkommentering och på frågan vad som var viktigast av läsmaterialet hamnade kommentarerna på andra plats. Ungefär hälften av tidningarna hade någon gång i veckan en artikel som byggde på läsarkommentarer. När det gäller modereringen var det 76% som förmoderade och 20% som inte förmoderade (4% visste inte). Två tredjedelar av tidningarna ansåg inte att lagstiftningen är anpassade efter rådande verklighet vid användarskapat innehåll när det gäller etiska regler och ansvarighetsfrågan.

Svenskarna och Internet

I undersökningen Svenskarna och Internet från 2009 konstateras det att det är framför allt är den yngre delen av befolkningen tycker att internet är den viktigaste källan för information om och från samhället. Äldre åldersgrupper anser att TV och dagspress fortfarande är de viktigaste källorna för information. På senare år har dock internet blivit en allt viktigare kanal för information även för denna grupp och idag är den nästan lika viktig som de traditionella medierna. I undersökningen konstateras det också att svenskarna faktiskt inte har så stort förtroende för Internets politiska betydelse. Även här använder yngre åldersgrupper i större utsträckning än äldre internet för politiska syften. När kontakterna mellan människor ökat på andra områden med Internets hjälp, exempelvis inom yrke och sociala kontakter, är kontakterna på det politiska området oförändrat. Sedan Internets uppkomst har människors användande av nätet för att ta del av politisk information ökat, men den ligger fortfarande på en anmärkningsvärd låg nivå. I undersökningen uppges det att 33 % av svenskarna någon gång har tagit del av politisk information på internet, men bara 8 % gör det på regelbunden basis, en gång i veckan eller oftare.

Moa Andersson

Från insändare till nyhetstips

Vad är egentligen artikelkommentarer? Och hur påverkar de tidningarna? Enkla frågor med komplicerade svar, artikelkommentarer är ju trots allt en rätt modern företeelse. Så exakt hur fungerar det?

Forskningen på artikelkommentarer är oftast väldigt tunn, vilket förstås är begrippligt eftersom det rör sig om ett så ”modernt” och nytt ämne. Viss forskning finns dock för att hjälpa oss att förstå vad artikelkommentarer egentligen är för något.

Deborah S. Chung analyserar i sin artikel *Interactive Features of Online Newspapers: Identifying Patterns and Predicting Use of Engaged Readers* interaktiva funktioner på tidningarnas hemsidor och kommer fram till en del intressanta slutsatser.

Flera Kategorier

Chung ställer frågorna vilka kategorier av interaktivitet det finns, hur ofta tidningarna använder sig av den och vilka läsare som använder de olika typerna av interaktivitet.

Chung kommer tidigt fram till att personer som länge använt Internet oftast använder de interaktiva funktionerna. Hur skicklig personen tror sig vara och hur pålitlig personen tycker att nyhetskällan är påverkar också användandet positivt. Politiskt och samhällseligt engagemang är också viktiga faktorer.

Genom att analysera de typer av interaktivitet som förekommer på nyhetssidor så lyckas Chung sammanställa fyra kategorier av interaktivitet. Kategorierna definieras efter vad som det interageras med, eller mellan vilka interaktionen sker. Det finns alltså envägsinteraktion (användare kan interagera med andra användare utan att beröra själva mediet) och tvåvägskommunikation (interaktion mellan användare och medium med olika variationer):

- interaktion med medium (exempelvis kontrollen eller valet av nyheter)
- interaktion mellan medium och människa (anpassade nyhetssidor, sökfunktioner etc.)
- interaktion mellan människa och medium (insändare, skicka nyhetstips, etc.)
- interaktion med människa (chattfunktioner, forum, etc.)

ner, forum, etc.)

Det är i den senare kategorin, interaktion med människa, som artikelkommentarer kan ordnas in då det oftast rör sig om diskussioner mellan användarna. Chung kom fram till att medium/människa- och medium- kategorierna är populärast bland medierna själva och används mest av nyhetssidorna. Människa- och människa/medium-kategorierna, däremot, var mindre populära bland medierna men mest populära bland användarna.

Nå, vilka är det då som använder de interaktiva funktionerna?

Olika användare

Chung kom fram till att olika funktioner attraherade olika typer av användare. Män som ser sig själva som skickliga med Internet och nyhetskällan som pålitlig använder oftast interaktivitet inom medium-kategorin, exempelvis. Politiskt engagerade använder oftast medium/människa-kategorin medan unga som är politiskt engagerade och ser nyhetskällan som pålitlig oftast använder människa/medium-kategorin. Människa-kategorin används oftast av politiskt intresserade män som ser nyhetskällan som pålitlig.

Utifrån Chungs arbete så kan vi se en hel del intressanta slutsatser som är relevanta för vår egen analys av artikelkommentarer. Till att börja med så är tidningarna mindre intresserade av den typen av interaktivitet än vad användarna är. Vi kan också se att vår typiske kommentator, baserad på Chungs teorier, är man. Han är politiskt intresserad och ser redan nyhetskällan som pålitlig.

Annan viktig forskning är Neil Thurmans artikel *Forums for citizen journalists? Adoption of user generated content initiatives by online news media* där han undersöker i vilken grad som tidningarna använder sig av användargenererat innehåll, exempel-

vis bloggar, forum eller artikelkommentarer.

Thurmans studie är baserad på intervjuer med redigerare och nyhetschefer bland brittiska tidningar. Den kom fram en del intressanta fakta.

Mer uppslag

Till att börja med så har mängden användargenererat innehåll stadigt ökat och börjar få mer och mer utrymme bland traditionella medier.

Vidare så är kostnaden viktig för många av de intervjuade. Sedan är det tvivelaktigt exakt hur mycket läsarna faktiskt vill delta. Användargenererat innehåll har inte lett till någon rusning från användarnas sida, och läsarna är inte alla gånger lika intresserade av att delta som medierna är att göra det tillgängligt.

En annan intressant sak är att tidningarna i större utsträckning har börjat hämta artikeluppslag från exempelvis kommentarer på sina forum. Användargenererat innehåll har alltså visat sig vara ytterligare en kanal för medierna att inhämta nyheter från.

Både journalister och redigerare visade sig också vara oroliga för kvaliteten på innehållet, från utgivarnas sida så har man varit mest orolig för de lagliga frågorna.

En intressant detalj är att man i begränsad skala också har börjat med användarmoderering, det vill säga att användare modererar kommentatorsfält, bloggar, forum, etc.

BBC har på sin hemsida användarmodererat innehåll men undviker det i ”känsliga frågor” utan sköter där modereringen själva. Det råder dock delade meningar från branschen om den typen av moderering är effektiv eller inte.

David Skansholm

Best of the Artikelkommentarer

Bland artikelkommentarerna finns det flera användare som är utmärkta debattörer, personer som kan argumentera väl för sin ståndpunkt. Det finns också motsatsen, folk som på rent idiotiska sätt försöker övertala läsarna om diverse konspirationsteorier. Här följer ett axplock ur den senare gruppen.

Denna fråga om invandrarna står över all politik och miljöfrågor! SD får INTE börja traggla om skatter o skit sånt löser sig, men Sveriges etnicitet står på spel. En etnisk rensning på ur-svenskar!
- Zionist, Expressen

JAG LOVAR OM JAG E POLITIKER OCH HAR MAKT SKULLE JAG KASTA UT ALLA OTROGNA OCH ATEISTER TILL NORD-POLEN DÄR KAN VI RÄDDA IS-BJÖRNEN.
- SALAM, Göteborgs-Posten

Muslimar är per definition folkmördare

Ja, kommunister är ju så otroligt toleranta gentemot oliktankande. Men tydligen är folkmord i islams eller kommunismens namn helt i sin ordning enligt Jan Hjärpe. Och förresten Jan, räkna nu upp alla pågående folkmord som sker i islams namn.
- Britt, Svenska Dagbladet

Det kvittar fullständigt om inte SD-toppen har en fullständig politik idag.

Bara att de som enda parti står upp mot samhällets underkastelse mot våra invandrares krav gör de värda att rösta på.
- Skogstokig, Expressen

Den muslimska kulturen har ockuperat storstadförorterna. Det är knappast svenskar som eldar bilar i Kortedala eller Rosengård.

Sverige och det svenska försvaret ska försvara riket mot utländskt hot, om det så är religiösa fundamentalister från mellanöstern eller politiska fundamentalister från öst så ska Sveriges befolkning försvaras! Det är dags att ställa ut stridsvagnar i Kortedala, Rosengård och Bergsjön. Sverige är för tillfället under ockupation från islamistiska fundamentalister.

Man ska inte dra en kultur eller en folkgrupp över en kant. Men just nu agerar merparten av muslimerna mer som Svea rikets fiender än vänner, och vi måste försvara oss.

Jag är rädd på kvällarna när jag går hem. Rädd i mitt eget land. I fredens Sverige. Jag tackar SD som skapar debatt i alla fall.

- Rädd förortsbo, Göteborgs-Posten

Vi bör börja diskutera förbud av islam i västvärlden. Islam är farligt för Sverige, och bör därför kunna vara en doktrin som måste förbjudas.
- Markus Valiant, Dagens Nyheter

Polisens reaktioner ger bara uttryck för vad den största delen av allmänheten redan tycker och tänker, om detta är rasism och om vi skåningar tycker så - är det upp till oss. En skåning är inget man kan bli, det är något man föds till och skånska värderingar och levnadsätt är något som tar generationer att utveckla och anamma - svenskhet likaså.
- Skåne Göran, Sydsvenskan

Om vaenstern vinner, riskerar jag som svensk heterosexuell man boeter eller faengelse foer att jag aer emot islamsiseringen av Sverige?
- Kublai, Expressen

Låt det brinna!

Låt de där områdena brinna ner så är vi av med ett stort problem.
- Kapten Grötskägg, Svenska Dagbladet

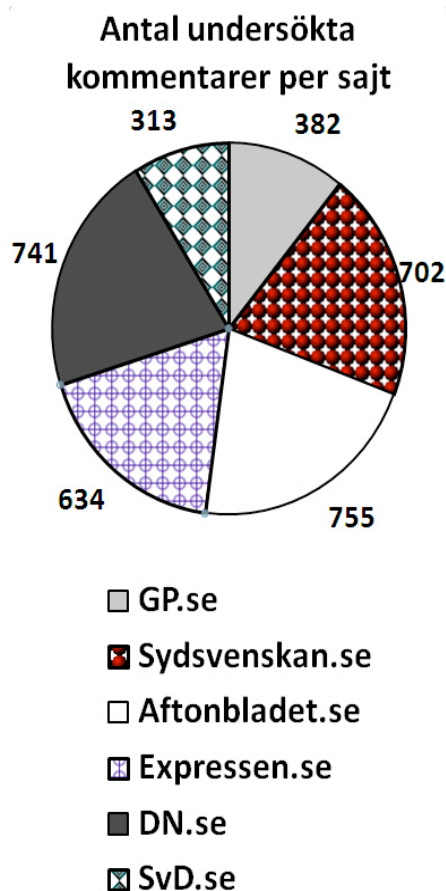
Så ser läsarnas kommentarer ut: Vi redovisar tidning för tidning

Fakta: Undersökningen

Undersökningen genomfördes i slutet av oktober 2009, och analyserade cirka 3500 kommentarer på Sveriges sex största tidningssidor, DI.se borträknad.

Artiklarna som kommenterades berörde på något sätt invandring och mångkultur, exempelvis nyhetsartiklar om nattliga bilbränder i förorter eller Jimmy Åkessons debattartikel i Aftonbladet.

Ingen av kommentarerna var äldre än ett år för att få så aktuell kunskap som möjligt om ämnet.

Tidningssajternas kommentarer skiljer sig avsevärt åt, beroende på vilken sida de skrivs på.

GP:s läsare skriver oftare negativt om invandrare och mångkultur. Sydsvenskans kommentatorer tar ställning mot sverigedemokrater och rasister, och DN sticker ut med att kommentarerna där är mindre negativa till invandrare än på andra sajter. Det visar vår undersökning av Sveriges största internetdagstidningar.

Hur ser kommentarerna faktiskt ut på nyhetssajterna? Man kan lätt få en felaktig uppfattning; ofta minns man de mest extrema kommentarerna, eller de som sticker ut från mängden, och drar slutsatser därefter. Alla som kommenterar artiklar om mångkultur är rasister. Eller kanske är alla kommentarer anti-sverigedemokratiska, som förespråkar fri invandring. Allt beroende på vilka ögon man ser genom.

Vår undersökning visar att så förstås inte är fallet. Den visar också att det finns stora skillnader i kommentatorsklimatet tidningarna emellan.

GP är mest främlingsfientliga

Det mest iögonfallande resultatet av undersökningen är den stora skillnaden mellan tidningarnas kommentatorer när det kommer till inställning till invandring, mångkultur och invandrare.

När vi har klumpat ihop alla liknande åsikter om ämnet till en variabel märker vi att andelen främlingsfientliga kommentarer är tre gånger så hög på GP som har högst andel, jämfört med DN som har lägst. De båda kvällstidningarna ligger också jämförelsevis högt.

Samtidigt är kommentatorer som skriver i positiva ordalag om invandrare väldigt få på alla nyhetssidor. Men eftersom

artiklar, insändare och ledare i undersökningen sällan behandlade något positivt i ämnet, skulle det snarast vara förvånande om läsarnas åsikter skulle ha skiljt sig från de artiklar de kommenterade. Något som också är värt att notera att DN bara har hälften så hög andel invandrarpositiva kommentarer jämfört med GP. Vi kan konstatera att DN har ett anmärkningsvärt neutralt klimat i debatten om invandring om man jämför med de andra sajterna

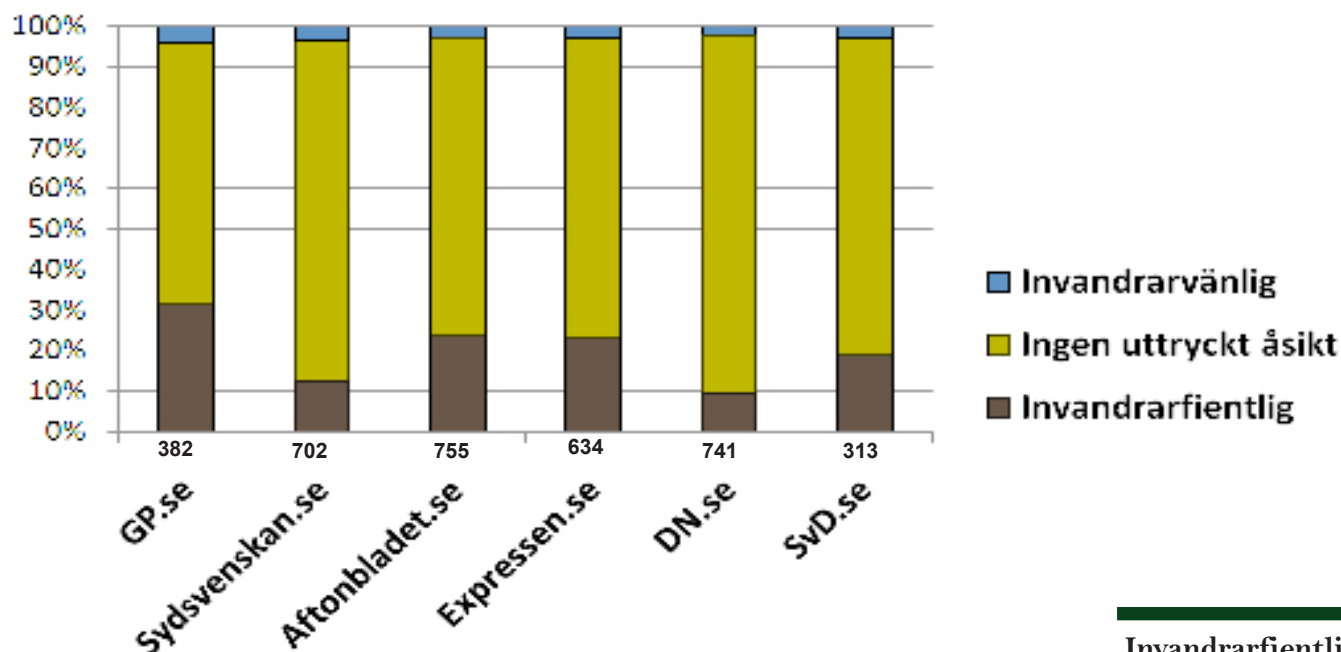
Orsaken till dessa skillnader kan förstås bero på en mängd olika faktorer.

Ungefär samma regler

En kan vara hur reglerna för kommentatorsfunktionerna är utformade. I stora drag skiljer sig dock reglerna inte åt nämnvärt mellan tidningarna. Men det finns faktiskt några skillnader som är värda att påpeka. Aftonbladet och Expressen har ett liberalare synsätt på vad och hur man får kommentera, eftersom deras begränsningar går vid vad lagboken säger. De andra tidningarna har lagt till regler av mer etisk karaktär som faller utanför lagboken. Det kan vara formuleringar som är rasistiska, sexistiska eller pornografiska. Kommentarer om kön, sexualitet, etnicitet etc. som inte har med ämnet att göra är inte tillåtna. Det gäller även trakasserier, skvaller,

Kommentarer med uttalade åsikter om invandrare uppdelade efter andel per tidning

Invandrарfientlig kommentar

nonsens, lögnar och obsceniteter.

Anmärkningsvärt är att det bara är Sydsvenskan som uttryckligen inte tillåter främlingsfientliga yttranden eller budskap i sina kommentarer, oavsett relevans till artikeln.

De flesta håller sig neutrala

Vad som antagligen spelar mest roll är dock hur reglerna faktiskt tillämpas; med andra ord vilka inlägg som tas bort och vilka som får stå kvar efter de har granskats. Till exempel tillåter inte varken Aftonbladet eller Expressen vulgära personangrepp i praktiken, trots att det faktiskt inte är lagbrott.

En annan viktig faktor är självklart också vem som kommenterar. De olika tidningarna har olika läsare; t.ex. har GP och Sydsvenskan, och i viss mån även DN och SvD, en regional läsarkrets som kan ge utslag. Tidningarna skiljer sig även i politisk tillhörighet, vilket skulle kunna locka till sig olika läsare.

Man får inte heller glömma en viktig aspekt som framkommit av undersökningen; faktumet att en stor majoritet av kommentarerna faktiskt

är mer eller mindre neutrala när det kommer till mångkultur, invandrare och invandring. Mellan två tredjedelar av kommentarerna i GP:s fall och nio tiondelar i DN:s är neutrala. Så även om det mest uppseendeväckande resultatet i undersökningen är skillnaderna mellan kommentatorernas åsikter på olika sajter, kan vi också konstatera att de allra flesta läsare som kommenterar nyheter faktiskt inte uttalar sig värderande om ämnet alls.

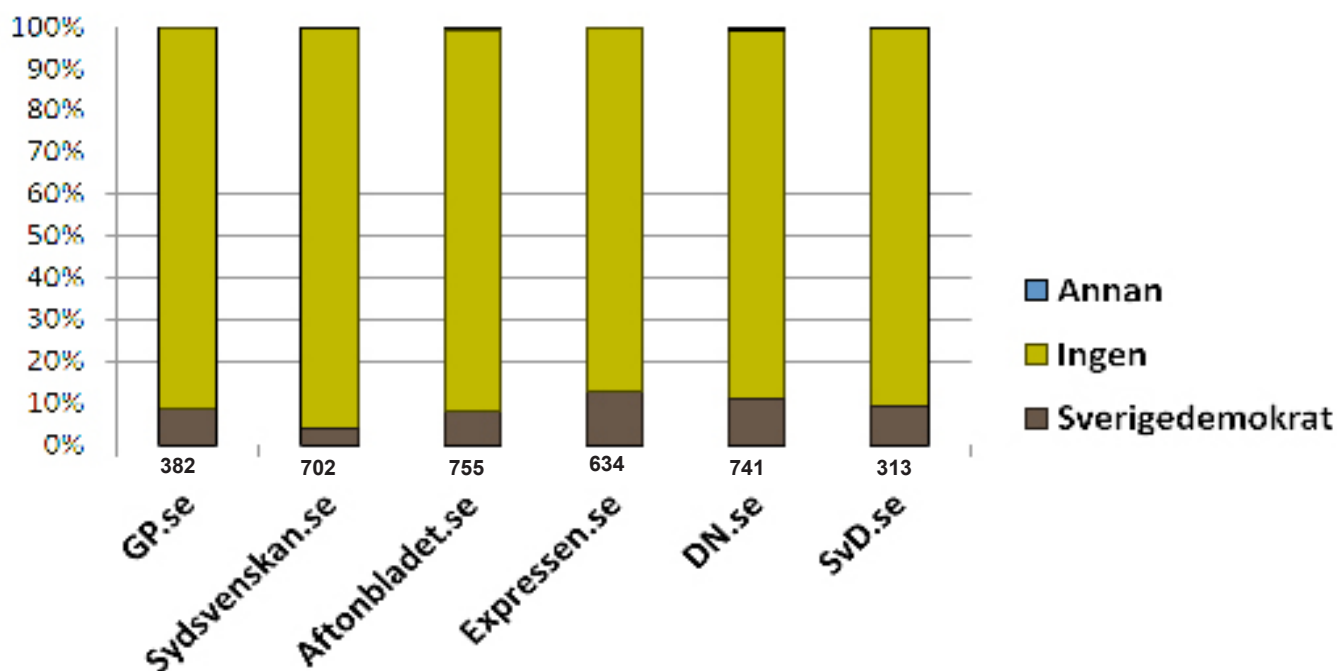
Sverigedemokrater vanligast

En intressant aspekt att titta på är hur vanligt det är med uttalade partisympatier i kommentarerna. En hypotes vi hade var att kommentarsfunktionen drar till sig marginaliserade grupper och partier som har svårt att komma till tals i andra sammanhang. När det gäller kommentarer på artiklar om invandring och liknande visade det sig att det framför allt är sverigedemokrater som uppger sina partisympatier. Vårt att notera är att lite över hälften av de runt 300 uttalade sverigedemokratiska kommentarerna är negativa till mångkultur och invandring. Detta kan jämföras med de 15 kommentarer som har någon

Ni som inte levt i muslimska länder kan inte ens föreställa er hur många hundra år det skiljer mellan Sverige och Mellanöstern! Ytan ser ju ok ut, men skrapa på på deras ålderdomliga hedersstyrda klansamhälle! Ni får en chock! Rasismen är total, svart längst ner, sen stiger värdet med hudfärgens nyans! Islam är dagens ur alla synvinklar sämsta rättesnöre, Klanvälde utan demokrati eller rättvisa. Hederskultur med mord och kvinnoförtryck. Islam och sharia är INTE kompatibelt med svensk frihetskultur! Inse det ni noviser!

Sapere Aude! på GP.se

Kommentarer med uttalade partisympatier uppdelade efter andel per tidning

Sverigedemokratisk kommentar

Klart att man förstår ironin i detta. Då ska alla politiker som kladdat till det med invandringen och segregeringen också avsättas för det har kostat onödiga pengar av något. Många invandrare fick massor med bidra på 90-talet sen steg priserna på deras fastigheter i deras f.d hemländer och hux flux är dom miljonärer. Nästa på tur är irakierna. Vi som inte haft dessa förutsättningar är de ständiga förlorarna i den stora bidragsmaskinen. Jag röstar på SD för vi behöver öppenhet!

Daniel på
Sydsvenskan.se

annan partisympati, där en är positiv och resten neutrala.

Tittar man på hur sverigedemokratiska inlägg är fördelade över tidningarna ser man att Sydsvenskan sticker ut, med bara fyra procent av alla tidningens kommentarer. Anmärkningsvärt lågt kan tyckas, eftersom Sverigedemokraterna har sitt starkaste fäste i Skåne. Mellan de andra sajterna är andelen sverigedemokratiska kommentarer ungefär lika stor, mellan åtta och tretton procent.

Det måste dock påpekas att det finns ett stort mörkertal här; det är bara uttalade partisympatier som mäts. Det finns många kommentatorer som kan misstänkas hysa sverigedemokratiska sympatier, likväl som det finns många som förstås har andra partisympatier. Men det är omöjligt att tillskriva kommentarer politiska sympatier baserat på ren spekulering, det finns en allt för stor osäkerhet.

Det bör tilläggas att det här även gäller för de andra undersökta läsaråsikterna i kommentarerna, om än i något mindre grad. Det är t.ex. alltså bara när vi anser oss vara helt säkra på att en kommentar är negativt inställd till invandrare som vi be-

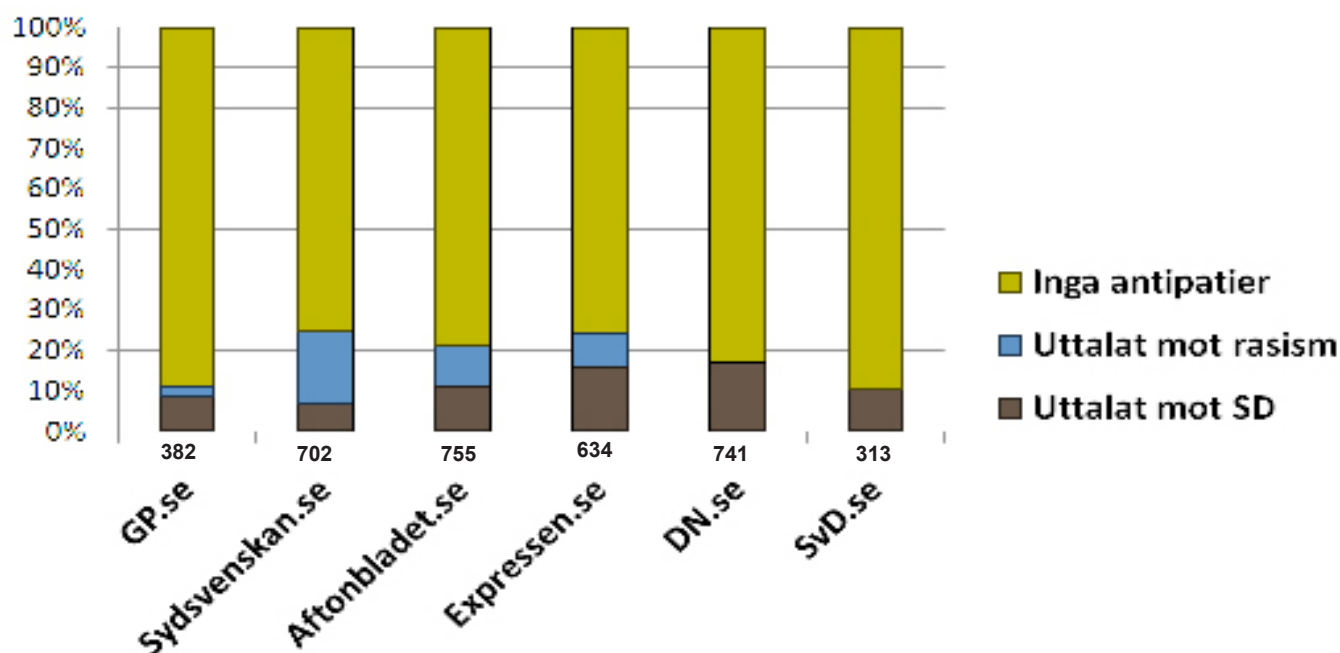
handlar den så, i annat fall behandlar vi den som neutral. Hellre fria än fälla kan man säga. Det här innebär att vi mäter en lägstanivå för varje åsikt som inte är neutral. Med andra ord är t.ex. inte andelen kommentarer som är negativa till invandrare på GP *lägre än 31 %*.

Hur många tar fighten?

Den sista jämförelsen mellan tidningarna vi väljer att titta närmre på är i vilken mån det argumenteras emot sverigedemokrater och rasister. Det är viktigt att undersöka om kommentarerna är från båda läger eller om det finns dagstidningssidor där bara den ena sidan i debatten kommer till tals. Här kan vi återknyta till Petäjäs forskning, där han menar att det är viktigt för demokratin att många olika åsikter kommer till tals, att inte diskussionen blir likriktad. Då ökar risken för ytterligare polarisering, fragmentisering och i värsta fall extremism.

Vi ser att två undersökningsresultat sticker ut. För det första ser vi att GP ligger näst lägst, bara en procentenhet ifrån SvD som är lägst på 10 %.

Kommentarer mot rasism eller SD uppdelade efter andel per tidning

Det innebär att GP har allra störst skillnad mellan främlingsfientliga kommentarer och kommentarer som argumenterar emot dessa; GP har alltså en stor övervikt främlingsfientliga kommentarer.

Hos Sydsvenskan är förhållandet precis tvärt om, här är det istället övervikt för de som argumenterar emot de främlingsfientliga. Andelen antirasister är mycket högre på Sydsvenskan än på andra sidor. Det kan förklaras med urvalet av undersökta artiklar som kommentarerna är lagda på; Sydsvenskan har en del artiklar som specifikt behandlar högerextremism, vilket andra tidningar inte har. Om man undantar dessa artiklar, ser vi istället att andelen anti-SD ökar medan andelen antirasister minskar. Slår man samman dessa två värden blir det dock inte någon större skillnad i den totala andelen "anti-främlingsfientliga".

Debattörer väljer Expressen

En intressant detalj är att Expressen både har en hög andel främlingsfientliga och anti-främlingsfientliga inlägg. Tittar man på diskussionsgraden bland inläggen, alltså i vilken utsträckning in-

läggsförfattarna diskuterar med varandra när de kommenterar, ser man att den är mycket högre på Expressen än på andra undersökta tidningar, 55 % av kommentarerna diskuterar med andra kommentatorer, jämfört med resten av sajterna, som ligger mellan 25 % och 35 %. Om man är ute efter att debattera i mångkulturfrågor verkar det alltså vara Expressen.se man ska besöka.

Jämför man med en tidigare studie av kommentarer från 2008, examensuppsatsen Det tycks finnas en del att tycka om av media- och kognitionsvetaren Karin Bergstrand, kan man konstatera att det finns skillnader bland kommentarer på "mångkulturartiklar" jämfört med kommentarer på artiklar av mer blandad karaktär. I uppsatsen konstateras att diskussionsgraden för de mer allmänna artiklarna är 45 %, medans kommentarerna i vår undersökning snittar på 32 %. Vi tolkar det som att de som kommenterar verkar vara mindre benägna att diskutera med varandra när det kommer till invandrare, mångkultur och invandring.

Anti-SD-kommentar

De verkliga bovarna är nazzarna som demonstrerar sin politik att vissa människor har lägre människovärde och därför ska utsättas för mobbing och förföljelser. Det är inte konstigt att de blir utsatta för våld när de med terroristernas ideologi angriper vårt demokratiska samhälle. Stoppa dem innan det är för sent. Vi vill inte ha förintelse på muslimer som är följden av den nazistiska politiken som drivs av dessa "nationalister" (läs sverigedemokrater).

Helmut på
Sydsvenskan.se

Martin Stensrud

3500 röster
på nätet

Korta fakta

Expressen.se:

Ligger strax efter Aftonbladet när det kommer till andel främlingsfientliga kommentarer, 23 %. Man har näst högst andel kommentarer som argumenterar emot, 24,3 %.

Andelen sverigedemokrater är mycket högre än på Aftonbladet, 12,6 %, vilket är den högsta siffran i undersökningen. Utmärkande för Expressen är även att det diskuteras mellan kommentatorerna i mycket högre utsträckning än på andra sidor.

Korta fakta

GP.se:

Har den tveksamma äran att ta förstaplatsen när det kommer till andel främlingsfientliga kommentarer, 31,4 %, samtidigt som de har näst lägst andel som argumenterar emot, 11,3 %. Detta gör att förhållandet mellan de två lägren är överlägset skevast till de främlingsfientligas favör på GP. Tonen på GP är dock minst negativ av alla tidningar, bara 19,9 % av kommentarerna har en negativ ton.

Korta fakta

Sydsvenskan.se:

Har en låg andel främlingsfientliga kommentarer, 12,5 %, samtidigt som man har en mycket hög andel som argumenterar emot, 24,7 %, vilket är högst i undersökningen. Fördelningen mellan lägren är ojämn, de "anti-främlingsfientliga" är nästan dubbelt så många som de främlingsfientliga, vilket är den största övervikten för den förstnämnda sidan i hela undersökningen.

Korta fakta

DN.se:

Har lägst andel främlingsfientliga kommentarer av alla tidningar, 9,6 %, samtidigt som man har 17,3 % som är uttalat emot dem. DN har alltså ett ganska skevt förhållande mellan de olika lägren; en övervikt för de som är emot främlingsfientlighet som endast överträffas av Sydsvenskan.

Korta fakta

Aftonbladet.se:

Har den näst högsta andelen främlingsfientliga kommentarer av alla tidningar, 23,6 %. Detta uppvägs till viss del av att de har en relativt hög andel kommentarer som argumenterar emot, 21 %, vilket gör att fördelningen mellan de båda lägren blir jämn. Man har även näst lägst andel SD-sympatisörer av alla tidningar, 7,8 %.

Korta fakta

SvD.se:

Har 18,8 % främlingsfientliga kommentarer. De har lägst andel kommentarer som argumenterar emot främlingsfientlighet, 10,2 %. Tonen i kommentarerna är mycket mer negativ än på de andra undersökta nyhetssidorna. 44,7 % av SvD:s kommentarer har en negativ ton, jämfört med närmsta tidning, Expressen, som har 36,1 % negativa kommentarer. Medelvärde för alla negativa kommentarer ligger på 28,9 %.

Grafik: Martin Stensrud

Anton, 27, tar debatten mot Sverigedemokraterna

– Det har blivit lite av ett beroende, ungefär som när folk fastnar i bloggande.

27-årige Anton kommenterar dagligen på Expressen.se:s artiklar och deltar i debatterna under namnet Pirog. Han är orolig för Sverigedemokraternas tillväxt och vill dra sitt strå till stacken genom att debattera med deras sympatisörer på Internet.

Anton studerar pedagogik, men nu funderar han mycket på att satsa på politiken. Han är medlem i Socialdemokraterna, men röstar på Miljöpartiet. Han tycker att Socialdemokraterna har gått lite långt åt höger de senaste åren och skulle helst vilja styra om partiet, men känner att det skulle vara ganska svårt. Debatterna på Expressen.se är bra som övning inför ett politiskt engagemang. Bland kommentarerna finns många Sverigedemokrater och Anton tycker inte att de ska vara oemotsagda.

– Det skulle kunna vara konspiratoriskt, men det känns som att Sd driver en kampanj på forumet, säger han. När man följer diskussionerna ser man att samma person är registrerad under olika namn. Det finns också en risk att någon som läser diskussionerna kan tro att högerextrema partier har ett väldigt stort stöd i Sverige eftersom de har stort stöd på Expressens kommentarsforum, men jag har studerat sådana ämnen och ser att det inte är ett representativt urval av befolkningen.

Han tycker att hans eget debatterande kan ta upp för mycket tid.

– Om jag jobbar sitter jag inte där lika mycket, men nu pluggar jag och då blir det mycket tid framför datorn. Det händer att man sitter och skriver där istället för att skriva på en tenta. Det är ungefär som att folk fastnar i bloggande.

Anton säger däremot att det skulle vara värt det om man lyckas övertyga en del av dem som är Sverigedemokrater eller har andra högerextrema åsikter.

– Jag chattade ett tag med en 16-årig tjej i Norrland som var nazist och var med och övertygade henne så hon ändrade sina värderingar, berättar

Postat av Pirog ♂ 27 den 19 okt 2009 kl 18:41
RedH,

Vad jag menar är att Sverige fick ett enormt ekonomiskt uppsving efter andra världskriget, eftersom svenska industrier kunde gå på högvarv men väldigt liten internationell konkurrens.

Det fanns inga strukturella möjligheter för Sverige att behålla det försprånget för alltid. Att därför se på den tillbakagång som skett i konkurrens med andra länder och skylla den på invandringen, bara för att invandringen skedde under samma period, är inte ett hållbart argument. Man kan inte blunda för de andra sammanhangen.

Ser man t.ex. på 90-talet så skedde ju en mycket allvarlig ekonomisk kris i Sverige. Just 90-talet brukar ju från "invandringskritiskt" håll lyftas fram som någon slags bevis på att invandringen urholkat den svenska ekonomin, men det var ju den ekonomiska krisen som gjorde det.

En av Antons kommentarer på expressen.se

Skärmdump från expressen.se

han. Det låter väl lite hybris, det fanns säkert annat som gjorde att hon ändrade sig men jag hade nog en viss effekt i alla fall.

Anton tycker att kommentarsfunktionen på artiklar har en poäng men inte är nödvändig.

– De som debatterar där skulle kunna vara någon annanstans också. Jag var med i ett fotbollsforum tidigare och vi var en grupp som satt och diskuterade politik, i slutet var jag med bara för de politiska diskussionerna.

Expressens moderering av kommentarerna är lite ologisk, säger Anton, och det verkar vara någon teknisk brist när okontroversiella inlägg försvinner medan inlägg med påhopp står kvar. Det är speciellt vanligt på nätterna och beror kanske på att någon anmäler ett inlägg som tas bort tillfälligt för att sedan komma tillbaka när en moderator kollat igenom det.

På Expressen behöver man vara registrerad användare för att debattera.

– Om jag var Sd-sympatisör hade jag nog varit negativ till det och varit orolig för till exempel åsiktsregistrering, säger han. Jag tycker det blir renare diskussioner på Expressen, folk orkar inte registrera sig för att bara skriva något blajnlägg.

Debatterandet har blivit lite av en social grej för Anton. När det är reklam på tv kan han sätta sig och kolla diskussionerna och skriva något inlägg.

– Jag kan själv känna att det är en losersgrej att sitta och kommentera på Expressen, men samtidigt känner jag att alla andra också är losers, säger han och skrattar. Om jag inte suttit där så mycket hade det säkert blivit mer tv eller facebook istället...

Anton heter egentligen något annat.

Moa Andersson

Inger står för vad hon tycker

Ladycobra räds inte att säga vad hon tycker om invandring och islam. På Expressen.se kommenterar hon ofta artiklar för att ge sin syn på saken och för att uttrycka sitt stöd till Sverigedemokraterna.

– Jag sympatiserar med vad de säger. Islam är farligt.

Bakom pseudonymen döljer sig Inger Nyberg, 64, bosatt ett litet samhälle i Norrland. Nästa år går hon i pension, en mycket dålig sådan är hon snabb att tillägga.

– Jag har ställt upp med marktjänst och representation i hemmet på grund av min man, förklarar hon. Samtidigt får nyanlända invandrare mer pengar i bidrag än vad jag kommer att få ut i pension.

Inger Nyberg var tidigare moderat, men vid EU-valet i år valde hon att börja rösta på Sverigedemokraterna. Hon är inte politiskt engagerad; när hon blev tillfrågad av Sverigedemokraterna tackade hon nej. Istället väljer hon att agitera på internet.

– Jag brinner för det här. Det är skrämmande att islam håller på att ta över Sverige. Jag förstår inte att svenskarna inte reagerar, de tror att vi sitter säkra här.

Inte bara nätkommentarer

Hon har även en blogg på Expressen med titeln Journalisterna mörklägger sanningen, där hon lägger upp invandrings- och islamkritiska texter, hämtade från svensk media. Med sina kommentarer och sitt bloggande vill hon försöka förändra journalisterna. Försöka få dem att våga.

– De får inte skriva sanningen, den ska förfinas, säger hon. Det blir ju en falsk bild av allting. Man får smutskasta politiker, och allt annat, men man får inte skriva negativt om muslimer eller invandrare. Men de får ju föra hetspropaganda mot oss svenskar.

Att hon skriver sin blogg och sina kommentarer på internet är ingen tillfällighet.

– Jag vet inte hur man ska nå ut annars, skriva insändare i tidningar går ju inte.

Postat av Ladycobra ♀ 64 den 29 okt 2009 kl 14:58
Vad är det för fel i att visa klara fakta ?? Och anses det som hets mot folkgrupp att Svenskar vill bevara Sverige som ett kristet land och som vill bevara vår Svenska kultur.. medan andra från en annan kultur och religion får ställa krav på att man vill ändra på Sveriges lag till en absolut icke demokratisk lag som Sharialagen och ändra på våra bestämmelser....Vad är detta för demokrati??? Jag börjar undra om jag befinner mig i Sverige eller i ett annat odemokratiskt land..

En av Inger Nybergs många kommentarer på Expressen.se

Bild: Skärmdump från Expressen.se

Där är det så hård censur.

Innan Inger Nyberg började skriva på Expressen bloggade hon ett kort tag på Aftonbladet.

– Där får man inte skriva någonting. Absolut inte om invandrare, gör man det tas det bort direkt.

Hon misstänker att Aftonbladets hårdare linje mot hennes bloggande beror på tidningens partifärg.

– Det är ju en socialistisk tidning och därmed har de väl sina regler. Men jag tycker att Expressen är ganska liberala, där jag får skriva i princip vad jag tycker. De är bra på det sättet.

Inlägg som försvinner

Men det händer ändå att hon fortfarande blir modererad. Även om hon lärt sig var man ska lägga diskussionsnivån, finns det vissa laddade ord som ofta stöter på patrull.

– Men hur ska man bete sig då! säger hon uppgivet. Jag skriver inga hat- eller hetsinlägg. Jag skriver egentligen bara fakta. Hur ska man uttrycka sig om man inte får säga muslimer eller islam?

Inger Nyberg märker att att hennes åsiktsvänner också blir bortmodererade ibland, och att det ofta dyker upp kom-

mentarer där folk skriver hur de blir nedtystade.

– Det finns ju knäppskallar som uttrycker sig hemskt och är otrevliga och hatar. De ska man ta bort. Men inte de som sköter sig. Man måste få reagera och tycka. Annars är det ingen demokrati och yttrandefrihet.

Inget konstigt med SD

På frågan om Inger Nyberg uttrycker sig annorlunda på nätet än vad hon gör i vardagen svarar hon bestämt.

– Jag är inte rädd för att säga vad jag tycker! Folk blir förvånade att jag törs säga att jag röstar på Sverigedemokraterna. Törs! Är det här Ryssland eller?

Hon hänvisar till den senaste opinionsundersökningen, och påpekar att SD nu är större än både centern och vänsterpartiet.

– Det är skrämmande att man vågar säga saker på internet men inte i verkligheten, säger hon. Vi är ju jättemånga. Men ju mer vi blir nedtystade, på nätet eller i vardagen, desto mer röster får sverigedemokraterna.

Martin Stensrud

Här modereras läsarnas inlägg

Begränsar moderatorerna och tidningarna internetanvändarnas yttrandefrihet?

- Det vill jag inte kommentera, säger Klas Karlsson, VD på modereringsföretaget Interaktiv Säkerhet. Han menar att de bara följer de direktiv som tidningarna har gett företaget.

På andra våningen, inhysta i en i lägenhet vid hörnet av torget i Varberg ligger modereringsföretaget Interaktiv Säkerhet. Här övervakas dagligen enorma mängder kommentarer; undantaget Sydsvenskan modererar IS alla tidningar. i vår undersökning.

Bild: Martin Stensrud

Vilka direktiven är vill han dock inte avslöja och hänvisar till sekretessen som finns i avtalen med tidningarna. Men han säger också att det finns en gräns för vad de skulle kunna tänka sig att moderera.

– Vi ställer inte upp på vad som helst. Vi skulle inte ta en sajt som snyggast.se till exempel. Sådana sajter som har ett cyniskt innehåll. Det är inget som vi skulle ta i ens med tång.

Överlägset störst i Sverige

Interaktiv Säkerhet ligger i Varberg i ena hörnet av stadens torg. Det är Sveriges definitivt största och kanske enda företag som modererar artikelkommentarer. Mellan 07.00 och 24.00 övervakas här alla inlägg som dyker upp i nyhetssajternas kommentarsfält, och efter nyår planerar man att utöka bevakningen till hela dygnet. Företaget modererar i dagsläget fem av sex undersökta tidningar. Fram tills för ett halvår sedan hade de även hand om den sjätte, Sydsvenskan, som av ekonomiska skäl sa upp kontraktet.

Dessutom har Interaktiv Säkerhet även hand om moderering av bloggar, com-

munitys och forum. Allt detta görs av 30 anställda.

– Det har gått bättre än vad vi kunnat tro. Vi har många av de större medieaktörerna idag, säger Klas Karlsson.

Företaget jobbar med sajter från Sverige och Norge och har även små uppdrag i Danmark och Finland.

– Men det finns inte så mycket utrymme att växa mer på den svenska marknaden.

I oktober 2009 var Jimmie Åkesson aktuell i Aftonbladet, med sin debattartikel om Sverigedemokraternas syn på islam.

När det dyker upp stora och kontroversiella händelser i nyhetsflödet för Interaktiv Säkerhet ofta en dialog med tidningarna för att klarlägga var man ska lägga diskussionsnivån.

– Det finns uppdragsgivare som vill ta SD lite hårdare än andra, säger Klas Karlsson. Vissa tidningar tillåter lite tuffare debatt, både innehållsmässigt och språkmässigt.

– En erfarenhet vi har är att sverigedemokrater är fantastiskt skickliga på att lägga sig på en nivå som inte är olaglig, som man inte kan ta bort.

Modereringsreglerna kommer från beställaren. Alla tidningar idag har interna regler, som Klas Karlsson menar utgår ifrån pressetiska regler och pressjuridik. Utöver det finns det även en oskriven branschstandard; grova personangrepp på andra kommentatorer tas t.ex. alltid bort.

Status quo bland kommentarerna

Skilnaden på kommentarerna hos de undersökta tidningarna menar Klas Karlsson inte bara beror på deras moderering.

– Det är klart att det skulle kunna bero på det, men andra saker kan förstås påverka med. Det hade vart konstigt om det inte skiljt sig mellan tidningar.

Interaktiv säkerhet har funnits i tre år, men på den tiden har man inte märkt några tendenser att kommentarerna har förändrats, blivit hårdare eller mer rasistiska.

– Det är ingen här som har märkt någonting, säger Klas Karlsson. Det skulle överraska mig om det var så.

Martin Stensrud

Vad tycker

	GP	Sydsvenskan	Aftonbladet
	Cecilia Krönlein Redaktionschef gp.se	Teresa Lindstedt Interaktivitetsredaktör digitala medier	Andreas Aspengren Chef Läsarmedverkan aftonbladet.se
Varför har ni en kommentarsfunktion?	<i>Av olika orsaker. Morgontidningarna har en traditionell debattroll och det är kommentarerna en del av. Vi vill driva trafik mellan tidning och webb, mäta läsarnas lust och vilja att medverka. Dessutom vill vi synpunkter på redaktionsarbetet.</i>	<i>Den höjer kvaliteten på den totala upplevelsen på Sydsvenskan.se. Vi får uppslag till nya artiklar, kontakt till intervjupersoner och fakta.</i>	<i>För att låta läsa engagera sig kring vår journalistik. Kommentera, korrigera och ge oss nya vinklar.</i>
Vilka artiklar får kommenteras? Hur resonerar ni när ni gör kommentarsfunktionen tillgänglig?	<i>Generellt lokala frågor men också andra typer av aktuella eller heta ämnen. Bedömningen görs av redaktörerna vilka frågor som kan vara intressanta för läsarna att tycka till om.</i>	<i>Initiativet kan komma från reportern, webbredaktören eller någon annan. Vi har inga regler, men öppnar funktionen till exempel när något är extra hett, alltså sådant som ligger nära läsarna eller som vi tror är debattämnen.</i>	<i>De artiklar som i princip aldrig får kommentarer är knäck om brott och knäck där privatpersoner är med. Vissa andra känsligare knäck har kommentarer under en begränsad tid.</i>
Ser ni någon problematik kring funktionen?	<i>Man kan få diskussioner som man inte vill ha kopplade till GP. De sänker syftet med kommentarfunktionen och urholkar seriositeten i diskussionen.</i>	<i>Vi önskar ofta att nivån på diskussionerna var högre. Vi pratar om hur vi ska åstadkomma detta och diskuterar inloggning (till exempel via Facebook så att det man skrivit syns även på ens konto).</i>	<i>Finns en ständig abuseproblematik. Aftonbladet är en oerhört stor webbplats och drar därför till sig små extrema grupper som vill nå ut med sina åsikter via oss. Vi vet att det finns mejllistor och bloggar där extrema grupper uppmanar varandra att gå in på Aftonbladet och uttrycka sina åsikter i tex kommentarer och snabbfrågor.</i>

tidningarna?

Expressen	SvD	DN
Alexandra Forslund Editionschef expressen.se	Jonas Elgh Nyhetschef svd.se	
<i>För Expressen och Expressen.se har läsarna alltid varit viktiga. Man ser det i papperstidningen genom att "Läsarnas Expressen" ligger tidigt, före de första nyhetsuppslagen. Vi tror på interaktivitet och debatt och öppnade redan 2005 upp för kommentarer och bloggar på Expressen.se.</i>	<i>Det är viktigt att läsarna kommer till tals och att redaktionen får veta vad läsarna tycker. Det skapar en närmare relation mellan oss och ger redaktionen bra tips.</i>	<i>DN har tyvärr inte svarat trots upprepade påminnelser och att de sagt att de ska svara</i>
<i>Vår tanke är att de flesta artiklar ska kunna kommenteras. Expressen är för debatt. När det gäller raka nyhetsändelser om till exempel trafikolyckor eller mord brukar vi dock inte ha kommentarsfunktionen öppen.</i>	<i>Debattartiklar, näringsliv och sport får alltid kommenteras, i övriga fall tar vi ställning till om det är intressant med kommentarer eller inte.</i>	
<i>I grunden inte. Givetvis måste vara aktsam på "fällor" men vi har alltid använt oss av aktiv realtidsmoderering. Något annat är omöjligt för en sådan här stor sajt.</i>	<i>Främlingsfientlighet är ett problemområde, det finns flera andra, som personliga påhopp eller namngivningar. Vi försöker jobba på det genom registrering och bättre ton bland kommentarerna.</i>	

	GP	Sydsvenskan	Aftonbladet
	Cecilia Krönlein Redaktionschef gp.se	Teresa Lindstedt, Interaktivitetsredaktör, digitala medier	Andreas Aspengren Chef Läsarmedverkan
Hur länge får man kommentera en artikel? Hur länge ligger kommentarerna kvar?	<i>Sju dagar får man kommentera. Kommentarer är synliga i trettio dagar.</i>	<i>I princip alla artiklar öppnas för 72 timmar. Kommentarer ligger kvar för alltid.</i>	<i>Ligger generellt kvar i ett år.</i>
Vad har ni för allmän policy när det gäller borttagning av inlägg? Är det bara misstänkta lagbrott som tas bort eller modereras det bort annat?	<i>Alla inlägg ska vara sakliga och präglas av respekt och inte kränka folk. Sedan ska de följa våra regler för kommentering.</i>	<i>Vi tar bort artiklar som inte följer våra regler. I praktiken handlar det mest om personliga påhopp, otrevliga inlägg med en massa svordomar och sådant som inte alls håller sig till ämnet.</i>	<i>Vi modererar inte bara bort uppenbara lagbrott utan även kommentarer som strider mot god ton. Nivån kan skifta beroende på vilken ämne det handlar om. Personkritik i kommentarer ska stå i relation till hur mycket makt personen det handlar om har, dvs: mer makt – mer kritik, mindre makt – mindre kritik.</i>
Hur modererar ni rent praktiskt? Vem bestämmer när ett specifikt inlägg ska tas bort och vem modererar det? Hur ofta går kommentarerna igenom?	<i>Vi köper tjänsten av Interaktiv Säkerhet och har tät kontakt med dem. IS följer GP's regler och är de tveksamma så hör de av sig.</i>	<i>7-15 har en person som sin huvudsakliga uppgift att moderera Därefter delas uppgiften av webb-redaktörerna. Klockan 00-06 är funktionen avstängd. Redaktören fattar beslut om att ta bort själv.</i>	<i>Vår moderering sköts i en nära dialog med Interaktiv Säkerhet på uppdrag av mig. Vid tveksamheter väljer vi oftast att fälla istället för att fria. Kommentarer går igenom löpande och – från och med årsskiftet - dygnet runt, året runt.</i>

Expressen	SvD	DN
Alexandra Forslund Editionschef expressen.se	Jonas Elgh Nyhetschef svd.se	
<i>Vi kan välja tidsintervall. Kommentarererna ligger kvar.</i>	<i>I tre dygn kan det kommenteras. Kommentarererna ligger kvar permanent.</i>	
<i>Vi tillåter självklart inte lagbrott, men kräver också god ton. Vår policy finns publicerad på sajten.</i>	<i>Man måste ta del av reglerna innan man kommenterar, de innefattar att visa respekt för andra personer. Vi är hårdare än lagen och förbehåller oss rätten att ta bort vad vi vill.</i>	
<i>Våra kommenterar modereras av företaget Interaktiv säkerhet som är specialiserade på moderering och modererar flera stora sajter. Alla inlägg läses löpande. Vi kan välja att förmoderera eller eftermoderera. Förmodererat innebär att man modererar i realtid. Kommentarer som bryter mot vår policy tas bort inom rimlig tid. Eftermodererat innebär att kommentaren aldrig når sajten utan att någon tryckt på godkännknappen. Det används på diskussioner som vi vet kräver extra aktsamhet för att de ska hålla en god ton.</i>	<i>Interaktiv Säkerhet går igenom kommentarer cirka en gång i timmen. De har ett plingsystem så att de ser när kommentarer anmäls. De grövsta sakerna märker de rätt snabbt.</i>	

	GP Cecilia Krönlein Redaktionschef gp.se	Sydsvenskan Teresa Lindstedt, Interaktivitetsredaktör, digitala medier	Aftonbladet Andreas Aspengren Chef Läsarmedverkan
När stänger man av funktionen? Hur mycket får kommentarerna spåra ur innan den stängs av?	<i>Bara några få gånger har debatten stoppats, senast i en debatt runt Backa där det inte var någon trevlig ton bland kommentarerna.</i>	<i>Det är ju en bedömning. Det kan vara när nyhetsflödet i övrigt är extremt så att man inte hinner moderera. Men oftast är det när ”det har spårat ur”, alltså regelbrotten blir för många och stora.</i>	<i>Svårt att ge något generellt svar här. Men börjar vi ta bort mer än kanske 25% av kommentarerna ligger det nära till hands att stänga av.</i>
Har ni några kommentarer på vårt analysresultat? Kan ni förklara varför det ser ut om det gör?	<i>Resultaten känns inte igen alls. Jag tror inte att det skulle bli samma resultat om det gjorts över en längre tid. Det låter som en tillfällighet. GP har inte normalt den typen av frågor där främlingsfientlighet förekommer. Och det är subjektivt vad som är främlingsfientligt eller inte.</i>	<i>Resultatet överraskar även mig. Men SD:s starkaste fäste i Skåne är väl Landskrona och Mellanskåne. I Landskrona läser man ju i stor utsträckning Helsingborgs dagblad och i Mellanskåne tror jag att det är Skånska Dagbladet och andra lokaltidningar som är starka. Sydsvenskan är starkast i Malmö, Lund och kranskommunerna (som också är våra bevakningsområden).</i>	<i>Min erfarenhet är att vi har en högre andel Sverigedemokrater än de 8 % som ni redogör för. Orsaken till är nog det som jag tidigare nämnde: att Sverigedemokraterna är en av de små grupperna som aktivt och uttalat försöker utnyttja vår storlek till att sprida sina extrema åsikter. Att vi skulle ha hela 20 % antirasistiska kommentarer låter ju mycket hoppfullt, men tyvärr tror jag inte det är korrekt.</i>

Expressen Alexandra Forslund Editionschef expressen.se	SvD Jonas Elgh Nyhetschef svd.se	DN
<i>Om en debatt inte kan hålla god ton och moderatorerna larmar om att de enbart får ta bort kommentarer kan vi välja att stänga diskussionen. Detta händer dock inte ofta.</i>	<i>Ibland spårar en diskussion ur helt och då stänger vi och tar bort alla kommentarer, men ibland går den efter fel håll efter ett tag och då stänger vi men tar bara bort de felaktiga kommentarerna. Resten ligger kvar. Det händer dock inte särskilt ofta att vi måste stänga ned.</i>	
<i>Expressen.se har troligen flest artikelkommentarer per dygn i mediasverige. Vi vill ha debatt och vi vill ha interaktivitet. Vi vill att man ska kunna diskutera också så kallade "känsliga" ämnen. Andelen icke främlingsfientliga kommentarer är ju också högst bland alla undersökta tidningar vilket visar att vi på riktigt har en debatt mellan kommentatorerna – och det vill vi ha. Vi har högt i tak men kräver god ton i debatten. Bryter kommentarerna mot våra regler ska de inte finnas på vår sajt. Är man kritisk till invandring men argumenterar sakligt i god ton bryter man inte mot våra regler. En stor sajt med intensiv debatt lockar givetvis många debattörer med olika åsikter. Det visar också siffran 24 procent som är mot de "främlingsfientliga" som är både högre än de "främlingsfientliga" och högre än de andra tidningarnas. Expressen har en anti-nazistisk historia men det betyder inte att vi tiger ihjäl ett parti med tydlig inriktning i invandringsfrågan som Sverigedemokraterna, som i dag balanserar på gränsen till att komma in i Riksdagen. Expressen är en "liberal" tidning och ser därför ett särskilt värde i att publicera åsiktsyttringar som vi själva inte delar.</i>	<i>Det låter rimligt. Vi har ingen kommentar till varför det skulle vara så många negativa inlägg. Vi har ingen teori varför det skulle vara så.</i>	

Vem är det som vaktar väktaren?

DEBATTEN UTVECKLAS ständigt, det tror jag att de flesta kan hålla med om.

Nu mer än någonsin så verkar det vara lättare än på länge att slänga sig in i en diskussion. Gå bara in på Aftonbladet eller Expressens hemsida så är debatten bara ett par musklick bort.

Att sanera en sådan debatt är vettigt, det ska förstås vara möjligt för tidningarna att redigera bort kommentarer som direkt bryter mot lagen.

Men när man aktivt går in och "sanerar" i en diskussion så är det desto viktigare att användarna vet vad som tas bort och, framför allt, varför.

Den romerske diktaren Juvenalis ska ha myntat ordspråket *Quis custodiet ipsos custodes?*, vilket översatt betyder ungefär "Vem vaktar väktaren?". Vad Juvenalis menade var att det behövdes kontrollmekanismer även för personerna som ska sköta kontrollerandet. Man kunde inte förlita sig på att väktaren var så moralisk att han inte skulle kunna göra fel eller missbruka sin makt. Därför behövde även väktarna vakter. Den moderna frågeställningen skulle snarare bli: vem vaktar moderatorerna?

NÄR DET GÄLLER modereringen av artikelkommentarer är det här en väldigt relevant frågeställning. Varenda tidning i våra undersökningar utom Sydsvenska Dagbladet sköter modereringen externt via Interaktiv Säkerhet i Varberg. Men all insyn i hur Interaktiv Säkerhet arbetar och efter vilka riktlinjer saknas. På grund av sekretessen var det omöjligt för oss att få ut någon information om företagets arbetsmetoder under vår intervju med dess VD.

Redan här så är det ett problem, men det är inte allt. Tidningarna ger Interaktiv Säkerhet direktiv att arbeta efter men oftast så måste man gräva på tidningarnas hemsidor för att hitta dem.

Oftast är också reglerna av det subjektiva slaget som "visa respekt gentemot andra", "inte länka till olämpliga webbplatser" eller "visa god ton". Sådant kan lätt bli subjektiv och upp till moderatorn. För vad är egentligen "respekt" eller "god ton"? Jag är säker på att olika människor skulle ha olika svar på den frågan.

Kontentan är att användarna ofta inte har någon aning om vilka regler de egentligen har att rätta sig efter. Se bara på aftonbladet och expressen,

ofta dyker det upp kommentarer av typen "Aftonbladet censurerade bort min åsikt!". Det visar ju, om inte annat, att det inte är 100% glasklart vilka regler man har att rätta sig efter. Det här kan ge upphov till lite besvärande frågor.

Är det bara lagbrott som redigeras bort? Vad är okej att skriva? Och, framför allt, hur vet man att inte "obehagliga sanningar" redigeras bort? Hade det funnits insyn i hur Interaktiv Säkerhet jobbar så hade det inte varit ett problem, men nu finns det ingen insyn och då blir det ett problem.

AVSAKNADEN AV INSYN gör att många användare säkert ser modereringen som en form av censur och varför inte? Ingen har någon aning om efter vilka direktiv som Interaktiv Säkerhet arbetar. Man vet inte om kommentaren man postade togs bort för att den bröt mot svensk lag eller för att tidningen tyckte att åsikten var opassande. Det finns en fin gräns mellan moderering och censur, mellan regler för debatt och åsiktskontroll och när man inte vet spelreglerna så vet man inte om gränsen har passerats eller inte.

I den nya tidens debatt så är det viktigt att sanera bort inlägg som bryter mot lagen, men det är minst lika viktigt att spelreglerna blir klara för alla så att inte artikelkommentarerna blir ett pynt där bara för tidningen bekväma åsikter ventileras.

Det måste finnas insyn i hur moderatorerna arbetar, för hur ska man annars kunna vakta väktaren?

David Skansholm

Sydsvenskan modererar själva

Det råder ingen tvekan om vilket ämne som drar till sig mest oönskade kommentarer.

Artiklar som berör invandrare och mångkultur är alltid heta, menar Niklas Lundell, webbredaktör på Sydsvenskan.se

– Det skrivs ofta väldigt kränkande attacker på vissa grupper.

Bild: Skärmdump från Sydsvenskan.se

Han är en av många journalister på tidningen som håller läsarkommentarerna på en acceptabel nivå.

– Det är viktigt att vi som sitter med artiklarna gör det hands on, säger han. Vi har erfarenhet och vet vad det handlar om. Man kan hänga med i debattens svängningar och olika vinklar

Tidigare sköttes Sydsvenskans moderering av Interaktiv säkerhet, men tidningen har nyligen valt att ta hand om den biten själva. Teresa Lindstedt, interaktivitetsredaktör på Sydsvenskan säger att även om huvudanledningen till att tidningen valde att moderera själva var att kostnaden var för hög, fanns det även andra faktorer som spelade in. Man missade de möjligheter att hämta tips på nyheter och tips på felaktigheter i artiklarna som kommentarerna erbjöd, samtidigt som alla på tidningen inte var nöjda med kvaliteten på Interaktiv Säkerhets arbete.

– Det ger väldigt mycket att ha många kommentarer, säger Niklas Lundell. Men beroende på ämnet kan det springa iväg, det kan ta mycket tid att moderera.

Allt måste kollas igenom och det kräver en stor arbetsinsats. På det stora hela menar han dock att man inte drar sig för att låta läsare kommentera kontroversiella ämnen som invandring och mångkultur, trots att de vet att ämnet kräver stor uppmärksamhet. Läser man bland kommentarer på Sydsvenskan finns det ändå läsare som anklagar tidningen för att vara fega som inte låter dem kommentera

terä känsliga artiklar. Men Niklas Lundell håller inte med.

– Det tycker jag inte att vi är faktiskt, snarare tvärt om.

Han pekar på debatten kring Vellinge och flyktningbarn, där tidningen gjorde det möjligt för läsarna att kommentera artiklarna.

– Vi vet att ju mer vi öppnar, desto mer får vi att göra. Men det är en styrka att vi vågar.

Det är reglerna som gäller

På Sydsvenskan är det de regler läsaren går med på att följa när han eller hon skriver en kommentar som avgör om deras inlägg får stå kvar. Redaktionen har inga interna riktlinjer för moderering.

–Reglerna är i stort sett samma som de pressetiska reglerna, säger Niklas Lundell. De styr debatten och hur vi modererar.

Fokus ligger på att skydda den enskilda individen från påhopp. Det kan vara personen som artikeln handlar om, eller enskilda läsare som får osakliga eller kränkande påhopp i diskussionen. När det kommer till grupper av individer är det förstås också viktigt att hejda kränkningar, men utrymmet för vad man kan säga om dessa är större.

– Det beror på hur det formuleras, säger Niklas Lundell. Tar man en enda kommentar ur sitt sammanhang är det svårt att moderera. Det beror på andra

kommentarer i diskussionen.

Dessutom menar han att man aldrig kan behandla kommentarerna helt lika, eftersom det många olika människor som modererar dem.

– Man kommer aldrig ifrån det personliga, vi är ju inga maskiner som sitter där. Överlag är vi ganska ense om vad vi tycker är okej eller inte. Är det så att vi är osäkra på någonting pratar vi oss samman.

På Interaktiv Säkerhet sa man att vissa tidningar hade en hårdare modereringspolicy mot sverigedemokratiska inlägg än mot andra läsarkommentarer. Niklas Lundell menar bestämt att så inte är fallet på Sydsvenskan.

– Vi är inte hårdare mot en sverigedemokrat än en vänsterpartist. Det handlar om innehållet. Är det en kränkande kommentar så är det, oavsett partitillhörighet.

Niklas Lundell säger att han med glädje läser igenom läsarnas kommentarer så länge de håller sig inom de utsatta gränserna.

– Fast ibland kan man bli trött om de upprepar samma formulering hela tiden och skickar in tiotals kommentarer, när man ändå inte släpper igenom dem, säger han. Och när man får en kränkande kommentar att ta bort är det klar man blir upprörd, man är ju ändå människa. Men får man en bra kommentar kan det vända på en femöring.

Martin Stensrud

Främlingsfientligheten känns inte igen

Bland de andra tidningarna så sticker Göteborgs-Posten ut i statistiken. Men Cecilia Krönelein tycker att webbkommentarerna är viktiga för debatten och håller inte med om främlingsfientligheten.

Cecilia Krönelein på GP:se tror inte på statistiken om främlingsfientlighet, tvärtom så tror hon att resultatet borde vara lägre

Bild: Wikipedia Commons

Göteborgs-Postens hemsida står ut bland de andra tidningarna i undersökningarna, och dessvärre inte på ett positivt sätt. Hela 31,4% av de analyserade kommentarerna från Göteborgs-Posten uttryckte främlingsfientliga åsikter, trots ett lågt antal uttalade Sverigedemokrater.

Cecilia Krönelein är redaktionschef för gp.se och säger sig inte förstå varför statistiken ser ut som den gör.

—Det känns inte igen alls, det måste vara en tillfällighet. Jag tror att resultatet hade blivit annorlunda om undersökningen gjorts över en längre tid, säger hon.

Traditionell Debattroll

Från GP's sida så är man annars positiv till artikelkommentarer på hemsidan. Orsakerna till att man tillåter kommentarerna är många, menar Cecilia Krönelein:

- Morgontidningarna har traditionell debattroll och kommentarerna är nästan lite som moderna insändare.

Cecilia Krönelein säger att kommentatorsfunktionen ska öka trafiken mellan papperstidningen och nättidningen.

Ibland, exempelvis, så inbjuds man till diskussion på hemsidan via papperstidningen eller inbjuds att läsa mer om en diskussion som pågår på webben i papperstidningen. - Det är också ett bra sätt att mäta läsarnas lust och vilja att medverka, och är en bra input på redaktionens arbete, säger Cecilia Krönelein.

Men det finns också vissa problem med funktionen, menar hon.

- Ibland kan man få diskussioner som vi inte vill ha kopplade till GP. För mycket diskussioner av den typen sänker syftet med kommentarerna och urholkar tidningens seriositet.

Oftast lokala frågor

Det är dock inte alla artiklar som det går att kommentera på, och det är ett medvetet val från GP's sida. Valet görs av redaktörerna och det handlar om mellan fyra och fem artiklar om dagen som får ha kommentarsfunktion. Oftast är det lokala frågor men även andra aktuella ämnen kan komma på fråga. Artiklar får kommenteras i sju dagar och efter 30 dagar så tas alla kommentarer bort.

Några få gånger så har man dock fått stoppa funktionen helt och hållet.

- Det var senast i en debatt runt problemen i Backa, den debatten spårade ur så vi fick stänga den helt. Det var ingen trevlig ton bland kommentarerna.

När det gäller borttagning av kommentarer så tas ungefär 5% av de bort för att de är olämpliga. Bara någon promille av dem är lagbrott, resten bryter mot GP's regler för kommentarer. Reglerna säger, bland annat, att inläggen måste vara sakliga och präglas av respekt.

Täta kontakter

Själva modereringen av kommentarerna sköter man dock inte från GP's sida. I likhet med de flesta andra tidningar så är det Interaktiv Säkerhet i Varberg som tar hand om den saken. Men man håller ändå tät kontakt, enligt Cecilia Krönelein.

- Vi har täta telefonsamtal med Interaktiv Säkerhet. De följer reglerna som vi har gjort upp för hemsidan, men är det några tveksamheter så hör de av sig och diskuterar med oss.

Men trots modereringen och valet av artiklar så visar statistiken ett så negativt resultat för GP. Cecilia Krönelein tycker inte att statistiken känns igen.

- Andra tidningssidor har ungefär samma regler för kommentarer som vi, så jag förstår inte varför resultatet blev så annorlunda. Enda skillnaden är att vissa tidningar tillåter länkar och andra gör det. Vi har ju normalt inte den typen av artiklar öppna som främlingsfientliga inlägg förekommer på och har en restriktivitet när det gäller invandrarfrågor. Det blir ju subjektivt vad som är invandrarfientligt och inte, det enda definitiva är ju lagstiftningen. Jag tror inte resultatet stämmer med verkligheten.

David Skansholm

"Vi förbehåller oss rätten att ta bort vad vi vill"

Svenska dagbladet var den första tidningen som införde en kommentatorsfunktion på sin webbplats och det är något man ser positivt på. Men på hemsidan är det tuffa tag, inte bara misstänkta lagbrott riskerar att redigeras bort.

Varken positivt eller negativt, det är intrycket man får när man läser Svenska Dagbladets position i statistiken. Både vad gäller främlingsfientlighet, antirasism och uttalad partisynpaty för Sverigedemokraterna så ligger SvD mitt i tabellen, varken högst eller lägst.

Det enda som sticker ut är att SvD's kommentatorer är betydligt mer negativa än bland de andra tidningarna. Hela 44,7% av kommentarerna utmärktes av en negativ ton, att jämföra med Aftonbladets 26,8% som var tvåa i tabellen. Det är någonting som Jonas Elgh, som är nyhetschef på SvD.se, inte riktigt kan förklara.

- Resten av statistiken låter rimlig men den negativa tonen är inget som jag kan förklara, jag har ingen teori varför det kan vara så, säger han.

Första Tidningen

Svenska Dagbladet var den första tidningen som införde kommentarsfunktion på webben och det är något man ser som viktigt, menar Jonas Elgh.

- Det är viktigt att läsarna kommer till tals men också att vi få veta vad läsarna tycker. Det skapar en närmare relation mellan läsarna och redaktionen och kan också ge nyhetstips.

Men funktionen kan också ha sina mörka sidor, erkänner Jonas Elgh.

- Främlingsfientlighet är ett problemområde men det finns flera delproblem. Exempelvis finns det personliga påhopp, namngivningar eller påhopp på personen det skrivs om i harmlösa ämnen. Det är dock saker som vi försöker jobba på, exempelvis genom registrering för att kommentera.

Inte allt får kommenteras

När en artikel skapats så är det inte allt som får kommenteras. Debattartiklar, näringsliv och sport får alltid kommenteras. När det gäller inrikes och utrikes tar man ställning från fall till fall.

- När vi väljer så resonerar vi om det är en intressant fråga och vad det kan bli för diskussion, exempelvis i politiska frågor. Men i många brotts- och invandringsartiklar har vi funktionen avstängd. Ibland hinner vi dock inte gå igenom en inrikes- eller utrikesartikel och då förblir kommentarerna avstängda.

Bild: Svenska Dagbladet
Jonas Elgh, nyhetschef för SvD.se

När väl kommentarerna är tillåtna så kan en artikel kommenteras i tre dygn, efter det stängs funktionen ned. Själva kommentarerna ligger dock kvar permanent.

- Jag skulle inte gå så långt som att säga att kommentarerna är kvar för evigt. Det händer förstås att vi uppgraderar eller strukturerar om hemsidan och då har det inträffat att gamla kommentarer har försvunnit. Men i princip så är kommentarerna kvar permanent.

Hårda regler

I likhet med många andra nyhetssidor så är det Interaktiv Säkerhet i Varberg som sköter den praktiska modereringen av kommentarerna. De arbetar dock efter Svenska Dagbladets regler.

- Vi har regler som folk måste följa för att kommentera, bland annat att visa respekt för andra personer. Reglerna är hårdare än lagen så vi förbehåller oss rätten att ta bort vad vi vill.

Moderatorerna arbetar enligt ett "plingsystem" som innebär att användare själva anmäler kommentarer de tycker är olämpliga. Man går igenom sidan en gång per timme, vilket Jonas Elgh erkänner låter som rätt lite. Men om ett inlägg anmäls så ser moderatorerna det direkt. De grövsta sakerna märks och tas bort rätt snabbt.

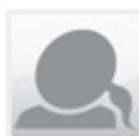
Men trots det så händer det att en diskussion spårar ur, då finns det flera saker att göra, menar Jonas Elgh.

- Ibland spårar en diskussion ur helt från början, då tar vi bort alla kommentarer och stänger ner funktionen. Men ibland så pågår diskussionen normalt först innan den spårar ur, då tar vi bort de urspårade kommentarerna men behåller resten innan vi stänger ned diskussionen. Det händer dock inte särskilt ofta att en diskussion spårar ur.

David Skansholm

VEM VARÉ SOM KOMMENTERA?

Postat av Lita ALDRIG på en Sosse ♂ 0 den 19 okt 2009 kl 10:09
Sjukvård, Pensionärer, och Skola är dom som i första hand får betala för det Mångkulturella Samhället.
Konstigt att det bara är SD som reagerar...!!

♀ Tunika, 26 år, Västerås, 19 okt kl. 08:20

 0

anmäl

🗨️ Vidrigaste och osmakligaste text i offentliga sammanhang jag läst på bra länge. Sure, Åkesson; linda in muslimer som ondskan personifierad så blir världen så mycket vackrare och renare. Det är ju så enkelt...yeahyeah.. Fortsätt skicka upp SD-partisekreterare som tar sig friheten att blanda in en död Astrid Lindgren i sina äckeltal: samme man som bl.a. tar sig rätten att lägga sig i vem man lägger ner sin kärlek på och stampa på kärlek mellan samkönade vuxna människor.. Är det sån skit vi vill ha in i Riksdagen? Nästliggande steget, att hysa ut annat folk som inte passar in i deras äckliga mall, känns ju inte särskilt långt borta som en kommande fortsättning. J-vla nötter. Kryp tillbaka under stenarna och ligg kvar där tills ni har värme att komma med istället för hat, fördomar, inskränkhet och annat som enbart gör en illamående. [döli](#)

Postat av Pirog ♂ 27 den 19 okt 2009 kl 15:50
Kirren,

"Försök inte prata bort det hela."

Det är det väl du som försöker göra, när du inte ens kan bemöta kritiken mot dina argument? Vart står du nu angående att Hitler gillade muslimer? Du påstod ju det. Medger du att du inte har någon grund för det påståendet eller, eftersom du inte bemötte argumenten?

"Det jag vill ha fram är att SD gillar Israel och USA, alltså är dom höger, alla andra som hatar judar och USA, t ex nazisterna, är vänster."

Tycker du verkligen själv att den sortens samband är tillräckliga? Om du tänker på vad det är du säger, känner du verkligen att du lägger fram fungerande argument? Vad händer t.ex. om man hatar judar men gillar USA? Det finns ju gott om anti-semiter i USA. Eller om man hatar USA, men gillar judar? Vart ligger man då på skalan? För att din teori ska gå ihop så måste du ju kunna försvara dig mot sådana frågor.

*Vilka kommenterar?
Vad skrivs det om?
Vad tycker folket?*

3500 röster
på nätet

♂ AliG, 32 år, 19 okt kl. 11:15

0

anmäl

Intressant att Åkesson vill slopa en av Sveriges starkaste grundlagar. Sedan slopas väl yttrandefrihetsgrundlagen? Fler grundlagar som ska tas bort?

♂ Rolf_Alt, 24 år, 19 okt kl. 10:57

0

anmäl

@essjii, För 70 år sedan sade en snubbe ungefär samma sak som Jimmy säger nu, fast han menade att Judendomen och Judarna var de som förstörde och våldförde sig på den europeiska kulturen... Jag tycker att alla religioner är skit men det betyder inte att jag menar att de behövs utrotas, eller att människor som tillhör en viss religion ska pekas ut som sämre eller dummare människor.

♂ jajaa, 40 år, 19 okt kl. 11:47

0

anmäl

Vilka kom först denna gången? Folket som ser sitt samhälle gå i bitar, eller SD? Regeringen har skapat SD med sitt obefintliga engagemang beträffande integrationspolitik. Här är svaret. Nu rånades Mannerströms "fiskrestaurang" igår kväll. Med lite forskning så visade det sig som vanligt vara... "ointegrerade" gärningsmän. Detta GÅR INTE! MEN! Vi får inte tappa fokus på alla dessa välavlönade politiker som faktiskt inte åstadkommer mer än ett stort svart hål i VÅRAN skatte-kista. Alldeles för många skall leva lyxliv på alldeles för få skattebetalare. SD är mitt självklara val denna gången. [döli](#)

♀ MaggieArg, 32 år, 19 okt kl. 08:19

0

anmäl

Det är ren strutsmentalitet att inte inse att den svenska välfärden är hotad om invandringen och islamiseringen får fortsätta i nuvarande takt. Kan ni som angriper Åkesson vara snälla och ge ett enda exempel på en väl fungerande välfärdsstat som domineras av islam? Det är hybris att tro att Sverige skulle lyckas. Detta har ingenting med rasism att göra.

Postat av niklas75 ♂ 34 den 19 okt 2009 kl 15:07

forts.
Som någon skrev kan inte Sverige på varenda område vara världens samvete. Vi har gjort vårt för ett långt tag och nu får länder som Finland göra sitt. Det är inte främlingsfientligt att måna om de som redan bor i detta land. Däremot är det främlingsfientligt att genom pinsamt dålig invandringspolitik skapa en vi /dem-stämning mellan svenskar respektive invandrare.

Är det rätt av tidningarna att begränsa läsarnas yttrandefrihet?

”Mitt inlägg togs bort av tidningscensuren!”

Läser man kommentarer på kontroversiella artiklar tar det inte lång tid innan man hittar ett inlägg av slaget ovan. Det är helt uppenbart att en hel del läsarkommentarer modereras bort, och att de faktiskt påverkar läsarnas möjlighet att fritt säga sin åsikt. Den stora frågan är om tidningarna gör rätt som begränsar läsarnas yttrandefrihet.

Men för att kunna svara på den frågan måste man först förstå varför yttrandefriheten faktiskt är viktig i ett demokratiskt samhälle. Ulf Petäjä säger i sin doktorsavhandling att det är meningslöst att sätta ut begränsningar för yttrandefriheten om man först inte tar reda på varför den är viktig.

Han utgår från fem olika tänkare ur den demokratiska idétraditionen för att hopjämka deras argument och komma fram till en enhetlig normativ teori om varför vi behöver yttrandefrihet. Mycket förenklat kan man sammanfatta hans arbete med att yttrandefriheten främst motiveras genom att individen ska ha rätt till att få ta del av och bli utsatt för information, fakta och åsikter från samhället och andra individer. Yttrandefriheten är någonting kollektivt gott, den är viktig eftersom den är samhället och den demokratiska staten till gagn. Det är förstås också viktigt, men dock sekundärt, att individen själv har rätt att uttrycka sig.

Pålitlig kommunikationsprocess

Petäjä tar fram ett centralt värde som motiverar yttrandefrihet; en pålitlig kommunikationsprocess. Processen är pålitlig om den innehåller informationsmångfald. Denna mångfald är viktig i båda ändarna; alltså att individen fritt kan uttrycka sig, men också att individen utsätts för åsikter, information och fakta som den inte själv hade valt om den fått bestämma.

Han menar också att om man bara motiverar yttrandefrihet ur ett individua-

listiskt perspektiv, och inte ett kollektivt samhällsperspektiv, finns risken för polarisering och extremism. Om slutna grupper bara utbyter åsikter med varandra och inte får in någon ny information utifrån bidrar det till informationsinavel. Det här innebär i förlängningen att demokratin blir lidande när olika grupper inte kan kommunicera, eftersom de inte har förståelse för varandras argument och värderingar.

För att återknyta till vårt ämne, så är just Internet, med dess diskussionsforum och framför allt kommentarsfunktioner, ett ypperligt instrument för att få både tidningsredaktioner och läsare att ta del av ny information och nya åsikter. Må det vara av Sverigedemokrater, antirasister eller invandringsförespråkare.

Informationsprocessen i ett samhälle är pålitlig om medborgarna utsätts för information som går utanför deras snäva egenintresse, och kommentarsfunktionen är ett redskap som breddar denna informationsprocess. När vi i vårt fall undersöker främlingsfientlighet får båda sidor i diskussionen ta del av varandras information.

Var ska gränsen dras?

Det stora problemet här är självklart moderering. Var går gränsen för när man kan ta bort ett inlägg, och är den motiverad? Över lag kan man konstatera att moderering i vårt undersökta ämne främst drabbar de som inte kan hålla acceptabel ton, de som inte håller sig till ämnet samt de

kommentatorerna med för radikala (läs för främlingsfientliga) åsikter.

Petäjä säger även något om när man kan begränsa yttrandefriheten. Det är när kommunikationsprocessen inte längre är pålitlig, när den är frånvarande eller skadad.

Att kräva en god ton i diskussionen blir enligt Petäjä inget större ingrepp i yttrandefriheten, eftersom han utgår ifrån vad som sägs, inte hur man säger det. Det går att omformulera.

Att moderera inlägg som inte hör till ämnet är också acceptabelt med Petäjäs begränsningar. Visserligen förutsätter en pålitlig kommunikationsprocess en informationsmångfald, men man kan ändå anse att processen störs när det skrivs kommentarer som inte håller sig till ämnet. Så länge det finns möjlighet för de kommentarer som inte hör till ämnet att skrivas på en annan, relevant artikel är det inte allvarligt att moderera osakliga inlägg.

Direkta hot är aldrig OK

Det är när det kommer till moderation av extrem information, extrema åsikter och värdeladdade yttringar som det blir problematiskt.

Petäjä argumenterar utifrån de fem demokratiska traditionerna att man förstör kommunikationsprocessen med starkt hotande yttranden.

Det går att motivera moderation av främlingsfientlighet med hjälp av dessa hotande yttranden; man kan hänvisa till

Vart tog kommentarern vägen? Höll du dig till spelets regler? För du tror väl inte att du får skriva vad du vill?

Bild: Mourgefile, <http://mrg.bz/fy78XM>
Montage: Martin Stensrud

att främlingsfientlighet i förlängningen kan leda till ett hotfullt samhällsklimat där invandrare riskerar att utsättas för våld. Tidningarna rör sig här i ett gränsland, där det är svårt att uttala sig om de gör rätt eller fel. Vad man kan säga är i alla fall att det är rätt att ta bort inlägg som är direkt hotfulla; hets mot folkgrupp kan säkerligen räknas in här.

Hellre fria än fälla

Om man väljer att dra Ulf Petäjäs inskränkning till sin spets borde det också innebära att det inte gör något om en kommentarstråd modereras så länge det bara är den ena sidan som kommit till tals i den. Får exempelvis främlingsfientliga kommentatorer stå oemotsagda gör det inget att de tas bort, eftersom kommunikationsprocessen inte är pålitlig. Om det däremot förekommer ett flertal olika åsikter är det inte längre motiverat att moderera dem.

Om yttrandefriheten främst hade motive-rats ur en individualistisk synvinkel, kan man resonera att de hade varit en större inskränkning i den när man modererar kommentarer på nyhetssajterna.

Noterbart är att Petäjäs argumentation utifrån de fem tänkarna slutar tre för kollektivet, det demokratiska samhället, mot två för individen. Det här innebär att det fortfarande är problematiskt att begränsa den enskilde individens yttrandefrihet, eftersom den fortfarande borde väga relativt tungt.

Med andra ord så borde det vara något exceptionellt när man ska begränsa en individs yttrandefrihet. Bara för att den pålitliga kommunikationsprocessen är skadad eller frånvarande behöver det inte betyda att man har rätt att begränsa den hur som helst.

Martin Stensrud

Korta fakta

Yttrandefrihet

Yttrandefrihet är rätten att föra fram åsikter utan censur, begränsning eller bestraffning.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna säger: "Envar har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet för envar att utan ingripanden hysa åsikter och frihet att söka, mottaga och sprida upplysningar och tankar genom varje slags uttrycksmedel och utan hänsyn till gränser."

Även om yttrandefrihet anses vara en av förutsättningarna för ett demokratiskt samhälle och statsskick, finns det begränsningar av den i alla rättsstater. Många länder har förbjudit yttringar som uppmanar till våld eller hot om våld, samt avslöjanden om militära hemligheter.

Källa: Wikipedia

"Nästan allt som kommit från Internet attraherar unga"

Annika Bergström forskar om nya mediers publik, med fokus på nyhetsvanor och användargenererat material

Bild: Moa Andersson

– Det är betydligt fler unga som kommenterar artiklar, säger Annika Bergström, studierektor för medie- och kommunikationsvetenskap på JMG på Göteborgs universitet. Annika forskar om nya mediers publik med fokus på nyhetsvanor och användargenererat material.

Skillnaderna mellan könen är däremot inte så stora. Det är lite fler män än kvinnor, men ingen stor övervikt.

– Det är även unga som oftast läser artikelkommentarer, fortsätter Annika. Och fler läser än skriver, 32% av alla som svarade i SOM-undersökningen 2008 hade läst kommentarer till artiklar medan bara 8% hade skrivit. En utländsk forskare har sagt att ”det är en väldigt liten andel som bidrar med det största användarskapade innehållet”.

Artikelkommentarerna är trots det ett viktigt område för läsarmedverkan, drygt ett fjärdedel tycker att kommentarerna är mycket eller ganska viktiga. Att det är främst unga som kommenterar är inte så oväntat eftersom det är en ny applikation.

– Nästan allt som kommit från Internet generellt, som olika internetapplikationer, attraherar unga, säger Annika. Sedan ökar spridningen till äldre.

Exakt när tidningar började med möjligheten att kommentera artiklar på Internet vet hon inte.

– Jag skulle kunna tänka mig att det var runt 2004-2005. Bloggen fick först lite större spridning, sen kom kommentarerna.

– Diskussionerna urartar lätt, berättar hon. Första kommentarerna handlar om artikeln, sedan kan det utveckla sig till en diskussion som inte alls har med artikeln att göra och bland annat påhopp mot både

journalister och andra som kommenterar.

– Jag har inte kollat på journalisternas syn på kommentarfunktionen, men vad jag har förstått så finns det en viss problematik kring modereringen.

Det har inte gjorts speciellt många studier på artikelkommentarer, och Annika har inte kollat på politiska tendenser och om det är en överrepresentation av personer från till exempel Sverigedemokraterna.

– Frågan är om någon läser kommentarerna när många av de som skriver har extrema åsikter, säger hon. Det är ju så med webben, att många kan skrika men alla lyssnar inte.

Moa Andersson

Sista tankarna och slutdiskussionen

Så hur sammanfattar man en undersökning? Vi har under arbetets gång kommit fram till en del mycket intressanta slutsatser. De mest intressanta slutsatserna var dock att det fanns ämnesområden som vi inte kunde förklara.

Skillnader mellan tidningarna

Ett huvudproblem vi stötte på var att tidningarna skilde sig åt i statistiken, en del drastiskt, utan någon egentligen förklaring. Ibland kunde det förklaras på grund av geografi, som Sydsvenskan, medan vissa tidningar i samma geografiska region, som Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, uppvisade helt olika resultat. Skillnaden kan alltså inte avfärdas genom enkel geografi. Följaktligen måste reglerna och modereringen vara det som skiljer.

Här råder det också vissa problem, å ena sidan hävdar GP att det enda som skiljer reglerna åt är att vissa tidningar tillåter länkar. Å andra sidan så får man lätt intrycket att GP försöker förneka och tiga ihjäl att de faktiskt har en stor mängd främlingsfientliga kommentarer på sin webbplats, så det kanske man bör ta med en nypa salt.

Kommentatorn LadyCobra hävdar ju däremot att det är lättare för SD-sympatisörer att kommentera på Expressen än på Aftonbladet, vilket pekar mot att regelverket faktiskt skiljer sig åt. När det gäller moderering så har Sydsvenska Dagbladet sina egna moderatorer medan resten av tidningarna modereras av Interaktiv Säkerhet. Följaktligen så borde inte den praktiska modereringen skilja sig särskilt mycket åt eftersom det är samma personer som modererar Göteborgs-Posten som modererar Aftonbladet eller Expressen.

Däremot har de olika regler att följa, vilket kanske kan förklara skillnaden mellan tidningarna i statistiken till viss grad. Regler och moderering är, kan man spekulera, några av anledningarna till att resultaten skiljer sig åt, men den krassa sanningen är tyvärr att vi själva inte vet

Bild: Morguefile (<http://www.morguefile.com/archive/display/231957>)

med total säkerhet att det är de faktiska anledningarna, så det är spekulationer.

Vem kommenterar?

Enligt SOM-undersökningen som publiceras av Annika Bergström i Svensk Höst så är andelen svenskar som kommenterar låg, bara 8%. När det gäller könsfördelningen så ingår inte den variabeln i vår undersökning, men Annika Bergström säger att det är lite fler män än kvinnor som kommenterar artiklar. Skillnaderna är dock små. När det gäller ålder är det övervikt av yngre, främst under 30

år enligt SOM-undersökningen. Annika Bergström tror att det har att göra med att det är en såpass ny applikation, nästan allt som kommit från Internet generellt har i första hand attraherat unga och sedan ökar spridningen till äldre.

Till viss del går det här i linje med Deborah S. Chungs studie om interaktivitet, där hon konstaterar att de som använder den typen av interaktivitet mest är politiskt intresserade män som ser nyhetskällan som pålitlig. Det senare stämmer inte riktigt in, många kommentatorer miss-tror direkt tidningen vars hemsida man kommenterar på.

Vi har kodat partisympati i kommentarerna då det finns uttryckt och fann att det i 8% av kommentarerna uttrycktes att personen i fråga var Sverigedemokrat eller skulle rösta på Sverigedemokraterna. Denna siffra är troligen högre då många uttryckte Sverigedemokratiska åsikter utan att skriva att han/hon var Sverigedemokrat. Dessutom bör det nämnas att det är i 8% av kommentarerna som stöd för Sd uttrycks – inte av 8% av kommentatorerna. Bland de som röstade på andra partier var det inte lika vanligt att skriva vilket parti personen i fråga tänkte rösta på, därför är siffrorna för riksdagspartierna och t.ex. piratpartiet väldigt små i vår undersökning.

Aftonbladets webbredaktör skrev i enkäten att man i extrema grupper uppmuntrar varandra att gå in på

Aftonbladet och skriva kommentarer då det är en hemsida som når stor del av befolkningen. Den kommentator vi intervjuade som var emot Sverigedemokraterna och skrev på Expressens forum hade en teori om att Sverigedemokraterna driver en kampanj på forumet. Sverigedemokraten som intervjuades uttryckte sina åsikter på sin blogg och Expressens kommentarsforum. Hon sa att hon inte visste hur hon skulle nå ut annars, att censuren för insändare i tidningar var hård.

Slutsatsen: Viss problematik men på det stora hela bra för alla

Tidningarna verkar i mångt och mycket ha samma syn på hela kommentatorsfunktionen. Intervjuerna och enkäten med tidningarna visar tydligt att tidningarna ser ett problem med funktionen. Främlingsfientlighet, namngivning och obekväma diskussioner är några exempel. Intervjun med Sydsvenska Dagbladets moderator visar samma tendenser,

det finns uppenbara problem. Dock så verkar tidningarna, trots funktionens problematik, se den som en fördel. Det är viktigt för diskussionen och är en tillgång, menar man. Här kan man dra paralleller till Lindquists teorier om att journalisterna är skeptiska till vissa saker men positiva till annat. Ulrika Hedmans teorier är också relevanta här, om att läsare och redaktion är osäkra på den juridiska biten. Det är också, enligt Neil Thurman, en av de frågor som oroar redaktion mest, just den juridiska frågan om vad man får respektive inte får skriva. Sverigedemokraterna verkar dock nöjda, om man ska gå på intervjun med LadyCobra, eftersom de får ett forum ett nå ut på. I slutändan är utvecklingen positiv för demokratin och bra för yttrandefriheten. Också Sverigedemokrater har rätt att uttrycka sina åsikter och det är bra om folk utsätts för dem.

Dock så får ju de flesta åsikter aldrig stå oemotsagda. Det påpekade även Niklas Lundell, journalist och moderator på Sydsvenskan. Han menar att kommentarer måste bedömas i relation till de andra inläggen i diskussionen. Finns det många olika röster och åsikter i en diskussion behövs det heller inte modereras i samma utsträckning som när konversationen blir ensidig. I det avseendet följer han Ulf Petäjäs resonemang om begränsningar av yttrandefriheten nästan till punkt och pricka.

Vi kan alltså konstatera att trots att det finns en problematik kring kommentarsfunktionen uppvägs detta av de många fördelarna:

- * Läsarnas ökade inflytande över journalistiken i och med att de kan ge direkt feedback.

- * Journalisternas möjlighet att få tips, korrigeringar och ökad kunskap om ämnen.

Och framför allt en viktig fördel som glöms bort av både journalister och läsare; det demokratiska samhället stärks när människor utsätts för eller tar del av andra människors åsikter. Med stöd av Ulf Petäjäs teori om varför yttrandefriheten är viktig menar vi att kommentarsfunktionen är ett fantastiskt hjälpmedel för att sprida sina åsikter till en stor del av samhället.

Sverigedemokraterna, oavsett vad man tycker om dem, har fortfarande rätt att argumentera och diskutera sina åsikter. Att försöka begränsa eller föra krig mot åsikter som man som journalist eller läsare ogillar är inte rätt väg att gå, det stärker knappast det demokratiska samhället när vissa åsiktsyttringar förhindras från att yttra sig. Det spelar ingen roll om åsikterna är främlingsfientliga; gillar du inte åsikten är det bara att argumentera emot. Och det är precis vad folk gör.

David Skansholm

Främlingsfientliga kommentarer undabeds - till vilket pris som helst?

JOURNALISTERNA HAR genom läsarkommentarer fått en fantastisk möjlighet att få direkt respons från sina läsare.

Men för att ta vara på möjligheten måste man ge utrymme åt oönskade röster och åsikter, och det är uppenbart att det är en obekväm situation för många tidningar. Den ena stora frågan är om man i sitt arbete med att hantera problemet med moderering glömmer bort möjligheterna med kommentarsfunktionen.

I VÅR ENKÄTUNDERSÖKNING uppger alla svarande tidningar att man är intresserade av vad läsarna har att erbjuda dem; tips på nyheter, rättning och åsikter om artiklar. Men Sydsvenskan, den enda tidning som modererade själva, menar att de gick miste av en stor del av detta när de la ut sin moderering på entrepenad till Interaktiv Säkerhet. Och det säger ju sig självt att om journalisterna på tidningen läser varenda inlägg från läsarna får de en närmre relation till dem än om IS ska rapportera i andra hand till tidningarna.

Det är förstås lika självklart att det är ett jättejobb för stora tidningar på webben att läsa igenom och hålla koll på alla kommentarer, speciellt om man har som ambition att göra kommentarsfunktionen tillgänglig på så många artiklar som möjligt. Arbetsinsatsen måste ställas i relation till vad man får ut av den. På den punkten är dock Sydsvenskan glasklara - det är värt besväret.

ARTIKLARNA SOM kommentarerna hämtades ifrån valdes med baktanke; tittar man närmre på ett så pass kontroversiellt ämne som invandring och mångkultur får man många pressetiskt tveksamma kommentarer. När vi undersöker det kanske mest problematiska ämnesområdet kan vi med större säkerhet säga något om kommentarer på alla ämnen. Om kommentatorsfunktionen och diskussionen står pall för kommentarer på invandringsartiklar håller den för i stort sett alla artiklar.

Så fungerar den då? Svaret på den frågan blir ja, men den hade kunnat fungera ännu bättre.

DEN ANDRA stora frågan är om journalisterna gör sig själva en björn-tjänst när man tar bort främlingsfientliga inlägg.

Många främlingsfientliga läsare som kommenterar artiklar om invandring och mångkultur har minimalt förtroende för tidningarna. Anledningen att de ändå kommenterar är att tyck-till-funktionen är en av de få kanaler som marginaliserade grupper kan använda för att få ut sitt budskap till den stora allmänheten. Om tidningarna tar bort främlingsfientliga inlägg kommer det förstås på sikt resultera i att de som skriver dem kommer att sluta. Jämför med Ladycobras erfarenheter av Aftonbladet t.ex.

Är inte det här bra då? Problemet löst!

Nej, jag tycker inte det. Möjligtvis är problemet löst för tidningarna och den ansvariga utgivaren. Men absout inte för journalisten och hela det demokratiska samhället.

DE FRÄMLINGSFIENTLIGA försvinner så klart inte. De går vidare till nästa forum där de fortsätter agitera. Med största säkerhet ett mindre, där färre folk läser och tar del av deras åsikter, och där färre folk argumenterar emot dem. De invandrarfientligas åsikter blir mer extrema när de inte får in nya tankar och idéer, och meningsmotståndarnas kunskap om dem minskar. Klyftan mellan dem ökar, vilket på sikt skadar det demokratiska samhället.

Här vill jag peka på Expressen som ett föredöme. Genom att ha högt i tak bland kommentarerna har man stimulerat till en debatt som få tidningshemsidor kan mäta sig med. Där blandas högt och lågt, sverigedemokrater och antirasister, fakta och åsikter. De har en uttalad ambition att främja debatt och interaktivitet vilket betalar sig genom att de har flest kommentarer per dygn i hela Sverige.

ALLA RÖSTER ÄR VIKTIGA. Även obekväma och oönskade. Det behöver inte betyda att sverigedemokrater och främlingsfientliga har rätt. Men jag kan lova att också journalister tjänar på att ta del av deras åsikter och argument.

Hur kan man lösa ett problem om man inte förstår det?

Vill man lösa problemet över huvud taget?

Att sticka huvudet i sanden gör i alla fall inte att problemet försvinner.

Martin Stensrud

Abstract

Title: 3500 voices on the web – about troublesome readers and newspaper with need of control
Authors: Moa Andersson, David Skansholm, Martin Stensrud
Program: Journalism Master Programme
Term: Fall -09

Aim:

To find out how reader comments on news articles about immigrants, multi-culture and immigration differ from each other on Sweden's six biggest newspaper websites. And further, if there is a difference, try to understand why this is the case. We also wanted to survey if there were any xenophobic tendencies among the commenters. The hypothesis was that by choosing the multi-culti subject on the articles, we would get a lot of racist comments, which are interesting because of the recent success of Sverigedemokraterna, a Swedish xenophobic nationalistic party.

Main questions:

What does the comments look like in different news sites?
Which opinions are expressed?
In which manner are the comments expressed?
How do news sites differ from each other?

Secondary Interview Questions:

How do the newspapers view the commentators?
How do the newspapers view the commentary function?
How do the newspapers regulate the comments?

Method/Material:

A quantitative content analysis on 3500 reader comments from the web newspapers Aftonbladet, Expressen, DN, SvD, Sydsvenskan and GP. The articles which were commented were not older than one year, to get as recent data as possible. After the analysis, in-depth interviews with commenters, moderators, scientists and newspapers were carried out to try to explain the results of our study.

Important scientific references:

- Petäjä, U., 2006, *Varför Yttrandefrihet*, Växjö University Press
- Bergstrand, K., 2008, *DET TYCKS*, Göteborgs Universitet
- Findahl, O., 2009, *Svenskarna och internet*, World Internet Institute
- Thurman, N., 2008, *Forums for citizen journalists? Adoption of user generated content initiatives by online news media*, New Media Society

Result:

Our survey showed that there were significant differences between the investigated web newspapers. The newspaper which had the highest share of commenters negative towards immigrants was GP with roughly 30 %; lowest was DN with just below 10 %. Among other things, the survey also showed that Expressen stood out for its high level of discussion among the comment submitters and that GP had the highest difference between "negative towards immigrants"-commenters and "people arguing against them"-commenters making GP:s commenters the most polarized in the xenophobic direction by far.

Conclusions:

There are several possible factors which can explain the differences in the commenters attitudes towards multi-culti issues. One very important aspect is what we can't see; i.e. what get erased by moderators. Unfortunately, all investigated newspapers except one uses the same separate firm, Interaktiv Säkerhet, which does the moderation for them. This firm refuses to talk specifically about their customers, leaving us without answers. The conclusion is that we can't make more than a good guess why the comments look what they look like. The guess is that the specific rules of the websites in combination with moderation, and regional differences, make up for the varying survey results.

A second conclusion is about how the newspapers use the commentary function and a normative suggestion how they should use it. By outsourcing the moderation, the newspapers lose important feedback from the readers, including feedback and experience about how to handle the increasing xenophobic comments. They should instead follow the example of Sydsvenskan, the only newspaper in the survey that does their own moderation.

Arbetsrapport

Titel:	3500 röster på nätet – om besvärliga läsare och tidningar med kontrollbehov
Författare:	Moa Andersson, David Skansholm, Martin Stensrud
Universitet:	Göteborgs Universitet
Institution:	Institutionen för Journalistik och Masskommunikation
Program:	Journalistprogrammet, 180 hp.
Termin:	Hösten -09
Handledarens namn:	Maria Edström

Arbetsmetod och Urval:

Vad vi har undersökt:

En kvantitativ innehållsanalys har genomförts på 3500 kommentarer på Sveriges sex största tidningshemsidor (DL.se borträknad, för nischad). Anledningen till att dessa tidningar valdes var för att få tillgång till ett stort undersökningsmaterial för att enklare kunna dra slutsatser från det, samtidigt som vi faktiskt undersöker tidningarna där de flesta av Sveriges kommentarer skrivs. Just siffran 3500 beror på att vi hade en vecka på oss att koda in materialet, och då slutade vi på den siffran.

Kommentarerna lades på artiklar som berörde ämnen som invandring, mångkultur och invandrare. Trots att det inte står med i våra frågeställningar var ett syfte med uppsatsen att ta reda på om det fanns främlingsfientliga tendenser bland kommentatorerna. En hypotes var att Sverigedemokrater och andra grupper av främlingsfientliga söker sig till kommentatorsforum för att sprida sina åsikter. Därför snävade vi ner undersökningen, för att undersöka detta problematiska område.

Nyhetsajterna som undersöktes var Aftonbladet, Expressen, Sydsvenskan, DN, SvD och GP. Artiklarna som kommentarerna togs ifrån var inte äldre än ett år för att få så uppdaterad kunskap som möjligt om ämnet. Fanns det ett stort urval av kommentarer (som exempelvis på Expressen och Aftonbladet) prioriterades därför så nya artikelkommentarer som möjligt. På GP stötte vi på problem, eftersom de precis hade gjort om sin webbsida. Bekymret låg i att de raderat alla gamla artikelkommentarer, vilket gjorde att vi fick något färre kommentarer därifrån, alla inom en månads intervall. Trots det färre antalet fick vi tag i tillräckligt många för att kunna uttala oss med en viss säkerhet. Problematiken i GP:s fall är att kommentarerna bara kommer från fyra olika artiklar, vilket kan ge ett visst utslag i resultatet, dock anser vi det vara marginellt.

På det hela taget har vi undersökt ett gediget material, och generaliserbarheten i vår material får anses vara bra. I och med att vi undersökt ett problemområde inom kommentarsfunktionen kan vi också uttala oss om funktionens möjligheter i framtiden; står den pall för rasistiska kommentarer borde den stå pall för det mesta.

Hur vi har gått till väga:

Vi började med att leta upp artiklar med kommentarer som hade med ämnet att göra. Detta gjordes med sökningar via tidningarnas sökfunktioner eller med Google. Sökord som användes var:

mångkultur*, etnicitet*, SD*, sverigedemokrat*, invandr*, integration*, islam*, muslim*, moské*, religion*, rosengård*, "dansk folkeparti*", flykting*, slöj*, backa*, förort*, terror*

Efter detta samlades artiklarnas kommentarer in, för att få en specifik tid för insamling. Kommentarer läggs hela tiden, så vi ville visa exakt när våra kommentarer hämtades.

Två kodscheman konstruerades: ett för kommentarer och ett för artiklar.

Artikelschemat uppstod för att vi ville kunna kartlägga i hur stor uträkning artiklarna påverkade kommentarerna. Variabler som togs fram var bl.a. ämne på artikel, tid för publicering och typ av artikel. Efter schemat konstruerades dubbelkollade vi variablerna genom att koda in 10 st. artiklar var, för att sedan byta, koda in samma 10 och jämföra resultatet. Efter lite korrigering fungerade variablerna tillfredsställande.

Samma tillvägagångssätt användes vid konstruktionen av schemat för kommentarerna, dock kodades 20 kommentarer var i en trippelkoll för att säkerställa kvaliteten på variablerna, så att vi gjorde likadant.

De viktigaste variabler som användes för att kartlägga hur kommentarerna såg ut var:

- *Inställning till ämnet "Invandrare, invandring och mångkultur"* – tre värden, positiv, neutral och negativ - en bred variabel eftersom den innefattar så många olika mindre ämnen inom det stora sammanslagna. Det var dock en medveten sammanslagning, dels för att inte kodningen skulle dra ut på tiden, dels för att reliabiliteten skulle bli bättre. Vi bedömde att variabelns validitet var tillräcklig för vårt syfte. Det var i en del fall problematiskt att bedöma om kommentarer var invandringsnegativa eller inte, speciellt när det gällde kommentarer om att Sverige inte borde ta in så många invandrare utan istället försöka ta hand om de som har kommit hit. Detta var även en fråga som editionschefen på Expressen ställde när hon skulle kommentera våra resultat, då de hade en stor andel främlingsfientliga kommentarer.

- *Uttalad partitillhörighet* – framför allt med värdet Sverigedemokrat – mättes för att kartlägga partitillhörigheter, intressant för att se om det finns politiska tendenser bland kommentarerna. I denna variabel är det uppenbart att det bara är uttalade partisympatier som mäts. Vi kan inte, vågar inte tolka och gissa en kommentars partitillhörighet. Detta gällde för övrigt de flesta variabler – vi kodade bara en inställning positiv eller negativ om vi ansåg oss vara säkra på att kommentaren uttryckte det. Annars kodades variabeln som neutral. Hellre fria än fälla kan man sammanfatta det med, vilket innebär att våra mätningar alltså ligger i nederkant, en lägstanivå har uppmätts.
- *Uttalade antipatier* – med värdena mot SD, mot Rasism eller neutral – för att kunna mäta meningsmotståndarna till de främlingsfientliga eftersom man kan vara mot SD t.ex. utan att vara positiv till den förstnämnda variabeln.

Materialet kodades sedan in i SPSS, vilket tog lite mer än en vecka. Vi slängde ett öga på det kodade materialet och insåg att en variabel skilde väldigt mycket beroende på vem som kodat in den. Vi tog beslutet att inte använda den.

Därefter genomfördes en kvantitativ innehållsanalys på materialet. Framför allt användes korstabeller för att hitta samband. Fokus i analysen låg på att jämföra tidningarna med varandra. Vi jämförde även vilken inverkan typen av artiklar hade på kommentarerna, och kom fram till att de inte påverkade i tillräckligt stor utsträckning för att analysen skulle bli lidande.

Nästa steg i studien var att intervjua forskare, kommentatorer, journalister och moderatorer för att kunna förklara resultaten i vår undersökning.

Här invänder åtminstone Martin mot att kalla detta för en vetenskaplig metod, han anser snarare att detta är journalistik. Dock är det tydligen accepterat att genomföra forskning på detta sätt på JMG, så då får vi väl köra på det. Intervjuerna hjälper till att bredda ämnet rejält och få viss ny kunskap (men med vilken generaliserbarhet kan man fråga sig), men på bekostnad av en fördjupad kunskap om ett specifikt område i vår undersökning (kan vara vad som helst, varför kommentatorerna tycker som de gör, varför tidningarna skiljer sig åt o.s.v.).

Problemet med detta förfarande är också att det blir svårt att begränsa sig. Det är klart att vi bör följa våra frågeställningar, men i efterhand insåg vi att dessa var breda så det räckte. Dessutom blir det lite problematiskt med en överentusiastisk handledare, som vill att vi ska göra ALLT och intervjua ALLA (men tack ändå Maria, vi hade inte lyckats genomföra uppsatsen utan din handledning, och den hade inte blivit lika omfattande och intressant).

Det fanns en viss problematik med intervjuerna, i och med att de intervjuade ofta ville vara anonyma och inte vara med på bild. Förståeligt med kommentatorerna, men desto underligare att t.ex. inte moderatorn på Sydsvenskan ville ställa upp på bild.

Ett annat problem som gjorde att vårt analysresultat blev lidande var att företaget som modererade fem av sex tidningar bara ville uttala sig generellt om sina uppdragsgivare. Detta gjorde att vi inte kunde kartlägga hur modereringen fungerade specifikt för de olika tidningarna.

Tyvärr fick vi inget svar från DN i vår sammanställning om hur tidningarna använder kommentarsfunktionen. Först var nyhetschefen konstant "borta" eller "i möte" när vi försökte få tag på henne, när vi väl fick tag på henne så lovade hon att svara på enkäten så fort det gick. När vi en vecka efteråt påminde henne om enkäten och vår deadline så fick vi svaret att hon var tvungen att prata med ledningsgruppen på dn.se för att ge "ordentliga svar" på enkätfrågorna. Trots påminnelser om vår deadline så lyckades vi inte se röken av något svar från DN:s sida.

Referenser och källor:

Muntliga källor:

• Annika Bergström, Göteborgs universitet:	annika.bergstrom@jmg.gu.se
• Niklas Lundell, webbredaktör Sydsvenskan.se:	niklas.lundell@sydsvenskan.se
• Cecilia Krönlein, Redaktionschef gp.se:	Cecilia.Kronlein@gp.se
• Jonas Elgh, Nyhetschef SvD.se:	jonas.elgh@svd.se
• ”Anton”/Pirog:	Vill vara anonym men vi har mailadress
• Inger Nyberg / Ladycobra:	Vill inte skylta med sin mail
• Klas Karlsson, VD Interaktiv Säkerhet:	klas.karlsson@interaktivsakerhet.se

Mailkällor:

- Andreas Aspegren, chef läsarmedverkan på Aftonbladet:
andreas.aspegren@aftonbladet.se
- Alexandra Forslund, Editionschef, Expressen.se:
alexandra.forslund@expressen.se

- Teresa Lindstedt, Interaktivitetsredaktör digitala medier, Sydsvenskan:
teresa.lindstedt@sydsvenskan.s

Referenser:

- Bergstrand, Karin, 2008, *DET TYCKS - finnas en del att tycka till om*, Göteborgs universitet
- Chung, Deborah S., 2008, *Interactive Features of Online Newspapers: Identifying Patterns and Predicting Use of Engaged Readers*, Journal of Computer-Mediated communication
- Ekström Mats, Larsson Larsåke (red), 2000, *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Studentlitteratur AB
- Findahl, O., 2009, *Svenskarna och internet*, World Internet Institute
- Gilljam Mikael, Esaiasson Peter, Oscarsson Henrik, 2007, *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* Nordstedts Juridik AB
- Hedman, Ulrika, 2009, *Lönande logiskt lockbete*, Göteborgs universitet
- Integrationsverket, 2006, *Rasism och Främlingsfientlighet I Sverige – Antisemitism och Islamofobi*
- Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor – hämtad 091210:
<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1998:112>
- Lindquist, Kristian, kommer ges ut 2010, *Artikelkommentarer (kapitel i bok om webbjournalistik)*
- Mattson, Pontus, 2009, *Sverigedemokraterna in på bara skinnet*, Natur & Kultur
- Petäjä, Ulf, 2006, *Varför Yttrandefrihet*, Växjö University Press
- Sören Holmberg, Lennart Weibull red., Bergström, Annika, 2009, *Användare i webbjournalistiken, kapitel i antologin Svensk höst – Trettiofyra kapitel om politik, medier och samhälle*, Livréna AB
- Thurman, Neil, 2008, *Forums for citizen journalists? Adoption of user generated content initiatives by online news media*, New Media Society

Bildtillstånd:

Diverse skärmdumpar från de undersökta sidorna. Behandlas som faximiler. Hämtade 091202

Bild på GP-huset – Wikimedia commons – fri användning - hämtad 091210

Bild på tidning och glasögon – Mourgefile – fri användning - hämtad 091210 - <http://mrg.bz/qLZMfN>

Bild på SvD-redaktör – efter överenskommelse - hämtad 091210

http://www.svd.se/multimedia/archive/00508/Jonas_Elgh_byline_508867o.jpg

Bild på man bakom dator – Mourgefile – fri användning - hämtad 091210 - <http://mrg.bz/fy78XM>

Arbetsfördelning:

Olika personer har fått olika ansvarsområden. Vid inläsning av litteratur ansvarade **Martin** för inläsning om rasism och SD samt teorier om yttrandefrihet, **David** om vad artikelkommentarer egentligen är och hur de påverkar tidningarna och **Moa** om studier som gjorts på artikelkommentarer tidigare.

Martin ansvarade för Sydsvenskan och GP i insamling och kodning, **Moa** för Aftonbladet och Expressen, **David** för DN och SvD. Martin hjälpte dock till med insamling för SvD eftersom insamlingen för GP gick relativt fort.

Den kvantitativa innehållsanalysen gjordes av **Martin**.

Intervjuer raggades. **Martin** fixade intervju med SD-anhängare (som struntade i att komma), Ladycobra, Pirog, Interaktiv Säkerhet, Moderator på Sydsvenskan, redaktör på GP. **Moa** fixade forskare. **David** fixade SvD.

Enkät skickades ut. **Martin** skickade till Sydsvenskan, **Moa** till Aftonbladet och Expressen, **David** till DN. David fixade enkäten för GP och SvD i och med sina intervjuer med dem.

Intervjuer genomfördes. **Martin** gjorde med Ladycobra, Interaktiv säkerhet och Moderator. **Moa** med Pirog och och forskare. **David** gjorde med GP och SvD.

Slutsatser snackades fram tillsammans. Slutdiskussionen skrevs delvis gemensamt.

Texter skrevs. **Martin** skrev resultatredovisningen, Interaktiv Säkerhet, teori om yttrandefrihet, moderatorintervju och debattartikel. **Moa** skrev ledare, teoriartikel, Pirog och forskarintervju, . **David** skrev forskning om teknisk utveckling, krönika, GP, SvD och skrev ihop slutdiskussionen.

Redigering genomfördes. Författarna redigerade sina egna texter. Dessutom redigerade **Martin** Innehållsföreteckningen. **Moa** enkättabellen samt ”Vem var’e som kommentera”. **David** redigerade ”best-of-artikelkommentar”.

Övrigt:

Alla: Samlade in best-of kommentarer. Designade framsidan. Delvis framtagning av PM.

Martin:

PM-skrivning, abstract, Arbetsrapport, enkätkonstruktion till tidningarna, enkätsammanställning, diagramframtagning och indesignmall.

Moa: Fotografering för framsida samt bildbylines.

Målgrupp:

Tänkt målgrupp är till journalister eller personer med intresse av journalistik. Magasinet kan sättas i samma kategori som journalisten (med lite god fantasi).

Bilagor:

Bilaga 1. Kodnyckel kommentarer

KODNYCKEL kommentarschema

Variabel: artikel-ID

Definition av variabel: Varje artikel som kommentarerna kommer ifrån får ett unikt värde för att kunna binda kommentarerna till en specifik artikel

Variabelvärden: 1, 2, 3, 4 osv...

Definition av värden: Tja ... bättre än 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29 osv...

Variabel: kommentator

Definition av variabel: Varje kommentators namn registreras för att se om det finns personer som kommenterar oftare än andra

Variabelvärden: String ... Åke, Anna osv...

Definition av värden: Hmm ...

Variabel: ordning

Definition av variabel: Vilket inlägg i ordningen i kommentarerna. För att kunna leta upp en specifik kommentar.

Variabelvärden: 1, 2, 3, 4 osv...

Definition av värden: ---

Variabel: åsikt

Definition av variabel: Vilken ställning artikeln tar till "invandrare" och mångkultur.

Variabelvärden /definition: 1- Invandrarfientlig [Kommentaren ger en negativ bild av begreppen ovan. Med hjälp av enskilda värderande ord om begreppen eller hela kommentaren sammantaget.]
2 – Neutral [Kommentaren ger en neutral bild av begreppen ovan. Inga enskilda värderande ord och ingen sammantagen värdering. Läsaren får själv ta ställning.]
3 – Invandrarvänlig [Kommentaren ger en positiv bild av begreppen ovan. Med hjälp av enskilda värderande ord om begreppen eller hela artikeln sammantaget.]

Variabel: ton

Definition av variabel: I vilken ton kommentaren behandlar ämnet som avhandlas. Viktigt att titta på är värdeladdade ord, adjektiv framför allt.

Variabelvärden\ definition: 1 – Positiv [Förekomst av åtminstone några positivt värdeladdade ord]
2 – Neutral [Knappt någon förekomst av värdeladdade ord.]
3 – Negativ [Förekomst av åtminstone några negativt värdeladdade ord]

Variabel: karaktär

Definition av variabel: Om kommentaren är av diskussionstyp eller inläggstyp för att se i vilken utsträckning det förekommer "konstruktiv" diskussion mellan kommentatorerna.

Variabelvärden\ definition: 1 – Diskussion [Kommentaren hänvisar tillbaka till en tidigare kommentar, kan t.ex. vara en kommentar på en kommentar, en fråga på en kommentar eller ett svar på tidigare inlägg]

2 – Inlägg [Fristående kommentar som inte kopplar tillbaka till någon kommentar i tråden]

Variabel: relevans

Definition av variabel: Relevans på kommentar i förhållande till artikeln. För att undersöka om kommentarer faktiskt kommenterar ämnet i artikeln eller om funktionen används för annan åsiktsframställan.

Variabelvärden/ definition: 1 – Kopplar till ämnet i artikeln [Kommentaren berör det specifika ämnet i artikeln]
2 – Kopplar till ämnet i artikeln men byter ämne [Kommentaren berör det specifika ämnet i artikeln men berör i huvudsak ett annat ämne]
3 – Saknar koppling till ämnet i artikeln [Kommentaren berör inte det specifika ämnet i artikeln. Om kommentaren hänvisar tillbaka till en annan kommentar av värdet 2 och försätter utanför ämnet kopplar inte kommentaren till ämnet.]

Variabel: partisympati

Definition av variabel: Uttalad partisympati i kommentaren. För att se om det finns något parti som är överrepresenterat bland kommentarer.

Variabelvärden: 0 – Ingen
1 – Sverigedemokraterna
2 – Moderaterna
3 – Kristdemokraterna
4 – Folkpartiet
5 – Centerpartiet
6 – Socialdemokraterna
7 – Vänsterpartiet
8 - Miljöpartiet
9 – Annan

Definition av värden: Måste vara utskriven i klartext i kommentaren, annars blir det för mycket utrymme för spekulation

Variabel: antirasist

Definition av variabel: Uttalat motstånd mot rasism eller Sverigedemokrater. För att kunna mäta motståndet mot de främlingsfientliga. Man kan bli kodad neutral eller främlingspositiv, men då kan man ändå inte mäta om man är motståndare till rasism eller SD.

Variabelvärden: 1 – Neutral
2 – Antirasist
3 – Anti-SD

Definition av värden: SD är mer specifikt än rasism, därför har SD företräde om båda skulle kunna kodas

Bilaga 2. Kodnyckel Artikel

KODNYCKEL artikelschema

Variabel:	artikelID
Defenition av variabel:	Varje artikel som kommentarerna kommer ifrån har fått ett unikt värde för att kunna binda kommentarerna till en specifik artikel och därmed även sajt.
Variabelvärden:	1, 2, 3, 4 osv...
Definition av värden:	Tja ... bättre än 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29 osv...
Variabel:	sajt
Defenition av variabel:	Vilken sajt artikeln kommer ifrån. För att kunna mäta skillnader mellan tidningar.
Variabelvärden:	1 – Aftonbladet.se 2 – Expressen.se/GT.se 3 – Sydsvenskan.se 4 – Dn.se 5 – Svd.se 6 – Gp.se
Definition av värden:	Inga konstigheter. De undersökta tidningarna...
Variabel:	datum
Defenition av variabel:	När artikeln senast ändrades. Eller publicerades om inte det förra finns tillgängligt.
Variabelvärden:	82/09/20, 87/03/19, 86/09/11 ... osv
Definition av värden:	Datum i personnummerformatet. Med / för att spss vill det.
Variabel:	ämne
Defenition av variabel:	Vilket huvudämne artikeln kan tänkas behandla. Variabelvärden / definition: 1 – Brott – Mikro – [Artiklar om enskilda brott av enskilda människor] 2 – Brottslighet – Makro – [Artiklar om brottstyper av grupper av människor] 3 – Förortskravall/bus [Artiklar om fenomenet "bilbränder i backa" ungefär. Kan slås samman med värdet 1. Dock mer specifikt än brott i allmänhet, så detta värde kodas före 1.] 4 – Apatiska barn [Artiklar om fenomenet apatiska flyktingbarn] 5 – Sverigedemokrati [Artiklar som berör Sverigedemokrati. Detta berör förstås de flesta andra värden, men har företräde om inte huvudämnet i artikeln berör något annat]

- 6 – Invandraridentitet [Luddigt uttryck. Men artiklar som berör hur det är att vara "invandrare"/"annorlunda".]
- 7 – Islam [Brett ämne. Artiklar som fokuserar på ämnet islam/muslimer]
- 8 - Burka/Niqab [Artiklar som berör burka/niqab. Kan slås samman med 7. Dock mer specifikt än islam i allmänhet, så detta värde kodas före 7.]
- 9 – Segregation [Artiklar som berör ämnet segregation. Relaterat till integration, eftersom detta kan vara en lösning på problemet]
- 10 – Integration [Artiklar som berör ämnet integration. Relaterat till segregation]
- 11 – Fördomar – [Artiklar som specifikt berör ämnet fördomar]
- 12 – Invandring – [Artiklar som specifikt berör ämnet invandring]

Variabel:	typ
Defenition av variabel:	Vilken sorts artikel som kommenteras.
Variabelvärden / definition:	1 – Ledare [Tyckande artiklar under ledarrubriken.] 2 – Debattartikel [Tyckande artiklar under debatt/insändare] 3 – Nyhetsartikel [Artiklar som presenteras på nyhetsplats] 4 – Reportage [Mer utförliga artiklar där reportrar varit spå plats ... typ] 5 – Personporträtt [Vi fattar ...] 6 – Annat [övrigt?]
Variabel:	region
Defenition av variabel:	Vilket geografiskt område som behandlas i artikeln. Vem kan det vara intressant för?
Variabelvärden / definition:	1 – Lokalt [Nära, en stadsdel, ett samhälle, en stad] 2 – Regionalt [Lite större. Ett landskap, ett storstadsområde osv...] 3 – Nationellt [Berör landet Sverige] 4 – Internationellt [Resten. Världen alltså.]
Variabel:	åsikt
Defenition av variabel:	Vilken ställning artikeln tar till "invandrare" och mångkultur.
Variabelvärden /definition:	1- Invandrarfientlig [Artikeln ger en negativ bild av begreppen ovan. Med hjälp av enskilda värderande ord om begreppen eller hela artikeln sammantaget.] 2 – Neutral [Artikeln ger en neutral bild av begreppen ovan. Inga enskilda värderande ord och ingen sammantagen värdering. Läsaren får själv ta ställning.] 3 – Invandrarvänlig [Artikeln ger en positiv bild av begreppen ovan. Med hjälp av enskilda värderande ord om begreppen eller hela artikeln sammantaget.]
Variabel:	ton
Defenition av variabel:	I vilken ton artikeln behandlar ämnet som avhandlas. Viktigt att titta på är värdeladdade ord, adjektiv framför allt. Viktigast är vad artikelförfattaren skriver, men även pratminus sätter en viss ton i en text.
Variabelvärden:	1 – Positiv [Förekomst av åtminstone några positivt värdeladdade ord. Eller ett flertal positiva pratminus som inte uppvägs av några negativa] 2 – Neutral [Knappt någon förekomst av värdeladdade ord. Balans mellan positiva och negativa pratminus]

3 – Negativ [Förekomst av åtminstone några negativt värdeladdade ord.
Eller ett flertal negativa pratminus som inte uppvägs av några positiva]